

A SECTION - I
ODIA (COMPULSORY FOR ALL STREAMS)

ପ୍ରଦତ୍ତ ଅନୁରୋଧକ୍ରମେ ପାଠ କରି ପ୍ରଶ୍ନ (1-5) ସୁରୁତର ଭାବରେ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କର ।

ଦେଖ ତଥା ପ୍ରଦେଶ, ଯେ ଦେଶର ବିଶିଷ୍ଟ ନୂତନରେ ଏକ
ସାହିତ୍ୟ ତଥା ଏକ ଭାଷା ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଭାବର ପ୍ରଚାର
ନିମନ୍ତେ ଏହା ହିଁ ଏକ ମାତ୍ର ପଦ୍ଧତି । ପୁସ୍ତକର ସୁରକ୍ଷା
କାର୍ଯ୍ୟମାନେ ଏହା ସୁଦ୍ଧି ଅଟନ୍ତି; ଏହା ଏକ ବିଶେଷରେ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ
ସାହିତ୍ୟ ଓ ଆପାତ-ପ୍ରାଚୀ ବେଳେ ବିଭିନ୍ନ ଏ ଭାବରେ ବିଶ୍ୱାସ୍ୟ
ରଦାଲକ୍ଷି । କର୍ତ୍ତମାନ ଯୁଗରେ ସମସ୍ତ ପୃଥିବୀ ସମସ୍ତଙ୍କପାଇଁ
ଏକ ପ୍ରକାର ରଚୁକ । କର୍ମାନ ଆନ୍ତରିକରେ, ଆନେତିକାନ
ଆପ୍ତିକାରେ, ଲଂରେକ କାବଚରେ, ଭାରତୀୟ
ପିଲିପାକରୁରେ, କାପାନିକ ନାନାଦାରେ, କାନାଡିଆନ
ଦ୍ରାବିଲରେ - ଏହି ପରି ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ଇଚ୍ଛା ସେଠାରେ
ଭାଷା ବାସ କରିପାରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବାସଭୂମିକୁ ସେମାନେ
ନିଜର ସବୁ ଘେନିଯାଆନ୍ତି, ମାତ୍ର ସାହିତ୍ୟର ଭାଷା
ଘେନିଗଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ମାତୃଭାଷା ଯାହା
ହେଉ ଦେଶୀ ଭାଷା ସ୍କୁଲ, କଲେଜ, କଚେରୀ ଓ ଲେଖା ପଢ଼ା
ଆଲୋଚନାର ଭାଷା ସର୍ବଦା ବିଶିଷ୍ଟ ଭୂମିଖଣ୍ଡରେ ଏକ ହେବା
ଉଚିତ । କାଳକ୍ରମେ ସେହି ଦେଶଖଣ୍ଡର ଭାଷା ହିଁ କିପରି
ତାଙ୍କର ମାତୃଭାଷା ହେବ, ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କର ବିଶିଷ୍ଟ
ଲକ୍ଷ୍ୟଥିବା ବିଧେୟ । ତାହା ନ କଲେ ପଲଟଃ ସେମାନେ
ହେବେ ଆତ୍ମସାତ୍ୟ ଓ ଦେଶବେଦୀ । ଆପାତ ମୋହରେ
ଏପରି ଆତ୍ମନାଶ ପ୍ରବଣତା ମନୁଷ୍ୟକୁ ବେଳେ ବେଳେ ଗ୍ରାସ
କରେ; କିନ୍ତୁ ତାହା ଅନୁଚିତ । କର୍ତ୍ତବ୍ୟଜ୍ଞାନରେ ସେମାନଙ୍କୁ
ମୋହ ଭେଦ କରିବାକୁ ହେବ ।

1. ଭାବର ପ୍ରଚାର ନିମନ୍ତେ କେଉଁଟି ଏକ ମାତ୍ର ପଦ୍ଧତି ?
- (A) ଏକ ଧର୍ମ, ଏକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ
 - (B) ଏକ ସମାଜ, ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ
 - (C) ଏକ ସାହିତ୍ୟ, ଏକ ଭାଷା
 - (D) ଏକ ନୀତି, ଏକ ନିୟମ

2. ନିକ୍ତ ଦେଶ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟଦେଶରେ ସାମା ବାସିନୀ ସେବାକୁ
ମାନ୍ୟତା ଦ୍ୟାନ୍ତି ମାକ୍ତରେ କ'ଣ ଘେନିଯିବା ଠିକ୍ ହେବ

- (A) ସାହିତ୍ୟର ଭାଷା
 - (B) ସମାଜ
 - (C) ପରିବାରବର୍ଗ
 - (D) ଭାଷାମଣ୍ଡଳ
3. ନୂତନଦେଶରେ ବାସକରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର କେଉଁ ବିଶିଷ୍ଟ
ଲକ୍ଷ୍ୟଥିବା ବିଧେୟ ?
- (A) ନୂତନଦେଶ ତାକୁ ସମ୍ମାନିତ କରିବ ।
 - (B) ନୂତନଦେଶର ଭାଷା ତାର ମାତୃଭାଷା ହେବ ।
 - (C) ନୂତନଦେଶରେ ସେ ରୋଜଗାରର ସୁଯୋଗ ପାଇବ ।
 - (D) ନୂତନ ଦେଶରେ ସେ ନେତୃତ୍ୱ ନେବ ।
4. ଆପାତ ମୋହକୁ କିପରି ଭେଦ କରିବାକୁ ହେବ ?
- (A) ଚପସ୍ୟା ହାରା
 - (B) ନୈରାଗ୍ୟ ହାରା
 - (C) କର୍ତ୍ତବ୍ୟଜ୍ଞାନ ହାରା
 - (D) ଦୁଃପଦ ହାରା
5. ବିଶିଷ୍ଟ ଭୂମିଖଣ୍ଡରେ ସ୍କୁଲ, କଲେଜ, କଚେରୀ ଓ ଲେଖାପଢ଼ା
କ୍ଷେତ୍ରରେ କେଉଁ ପ୍ରକାର ଐକ୍ୟ ରହିବା ଉଚିତ ?
- (A) ସମାଗତ
 - (B) ଭାଷାଗତ
 - (C) ସଂସ୍କୃତିଗତ
 - (D) ପରମ୍ପରାଗତ

6. ସେ କେବଳ ଦୟାକୁ ଦୁହଟି, ବିହ୍ୱାନ୍ ମଧ୍ୟ । ଏହା କେଉଁ ପ୍ରକାର ବାକ୍ୟ ?

- (A) କଟିକ
- (B) ଯୌଗିକ
- (C) ସରଳ
- (D) ମିଶ୍ର

120194

7. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ବାକ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଥିରେ ଅଶୁଦ୍ଧି ରହିଛି ?

- (A) ଅସ୍ତ୍ରାୟମାନ ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ଦେଖ
- (B) ସଭାରେ ଲୋକମାନେ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇଛନ୍ତି
- (C) ଛାତ୍ରଟି ବିବାରାତ୍ର ପରିଶ୍ରମ କରୁଅଛି
- (D) ଜନ-ବିସ୍ମରଣ ଏକ ବଡ଼ ସମସ୍ୟା

120194

8. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ତତ୍ତ୍ୱିତ ପଦ ?

- (A) ଚଳନ୍ତି
- (B) ଉଡ଼ି
- (C) ଜଟିଆ
- (D) ମାରଣା

120194

9. କାହାର ବାରମ୍ବାର ଉଚ୍ଚାରଣ ହେଲେ 'ଅନୁପ୍ରାସ' ଅଳଙ୍କାର ହୋଇଥାଏ ?

- (A) ବର୍ଣ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣର
- (B) ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବର୍ଣ୍ଣର
- (C) ଅବର୍ଣ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣର
- (D) ସ୍ୱର ବର୍ଣ୍ଣର

120194

10. 'ଆମରଣ' ଏହା କେଉଁ ସମାସ ନିଷ୍ପନ୍ନ ପଦ ?

- (A) ଅନ୍ୟାନ୍ୟାନ୍ୟ
- (B) ବହୁବ୍ରୀହି
- (C) ଦ୍ୱିଗୁ
- (D) ବ୍ରହ୍ମ

120194

1572 ms

11. 'ପଞ୍ଚମ ରାତିରେ କରଣୀୟ ଉପବ' ଏହାର ସମାସ ନିଷ୍ପନ୍ନ ପଦ କଣ ହେବ ?

- (A) ପଞ୍ଚରାତ୍ରି
- (B) ପଞ୍ଚୁଆତି
- (C) ପାଞ୍ଚରାତ୍ର
- (D) ପଞ୍ଚାଙ୍ଗୀ

120194

12. 'ଦେଇଥିବା' ଏହିପଦରେ କେଉଁ ପ୍ରତ୍ୟୟ ରହିଛି ?

- (A) ଥିବା
- (B) ଏଇଥିବା
- (C) ଇ ଥିବା
- (D) ବା

120194

~~1572 ms~~

13. 'ବିରାଡ଼ି କପାଳକୁ ଶିବା ଛିଣ୍ଡିଲା' ରେଖାଙ୍କିତ ପଦରେ କେଉଁ ବିଭକ୍ତି ଲାଗିଛି ?

- (A) ଚତୁର୍ଥୀ
- (B) ଦ୍ୱିତୀୟା
- (C) ପ୍ରଥମା
- (D) ସପ୍ତମା

120194

14. 'ଚିତା କାଟିବା' ରୂପି କେଉଁ ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରେ?

- (A) ଠକିବା
- (B) ହାତରେ ଚିତା କୁଟାଇବା
- (C) ମଥାରେ ଚିତା କଟିବା ଲଗାଇବା
- (D) କାନ୍ଧରେ ଚିତା ପକାଇବା

15. 'ବାତବର ଚିତ୍ର ପ୍ରତିମା ପରି ଧରି ତା ଉଭା,

ବାତବର ମଧ୍ୟେ ପକାଅ ଆନ ସମାନ ଶୋଭା'

ଏହି ପଦରେ କେଉଁ ଅଳଙ୍କାର ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇଛି?

- (A) ରୂପକ
- (B) ସମକ
- (C) ଉତ୍ପ୍ରେକ୍ଷା
- (D) ଉପମା

16. "କ୍ରାନ୍ତି" ଏଠାରେ "ନ" ର "ଶ" ହୋଇନାହିଁ କାହିଁକି?

- (A) "ର" ପରେ ଥିବାରୁ
- (B) "ନ" ତ ପରେ ଥିବାରୁ
- (C) "ଆ" ପରେ ଥିବାରୁ
- (D) "ଆ" ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଥିବାରୁ

17. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଅଶୁଦ୍ଧ ?

- (A) ପିତାମାତାତାପନ ✓
- (B) ନିରପରାଧ
- (C) ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ✓
- (D) ଅହର୍ନିଶ ✓

18. 'ଅସାମାଜିକ ବ୍ୟକ୍ତି' ଏହି ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିବା ରୂପି କ'ଣ?

- (A) ଏକଗରିକିଆ
- (B) କୂପମଣ୍ଡଳ
- (C) ଗୋଠଖଣ୍ଡିଆ
- (D) ନାଟର ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ

19. ହଲହୋ ବାବୁ, କଅଣ ହେଲାଲି ? ରେଖାଙ୍କିତ ପଦଟି କେଉଁ ପଦ ?

- (A) ଅବ୍ୟୟ
- (B) ବିଶେଷ୍ୟ
- (C) ସର୍ବନାମ
- (D) ବିଶେଷଣ

20. ବିପ୍ଳବୀ ଧନ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଶାନ୍ତି ଦେଇପାରେ ନାହିଁ । ରେଖାଙ୍କିତ ପଦଟି କେଉଁ ପଦ ?

- (A) କ୍ରିୟା
- (B) ବିଶେଷଣ
- (C) ସର୍ବନାମ
- (D) ଅବ୍ୟୟ

A - SECTION - II
ENGLISH (COMPULSORY FOR ALL STREAMS)

Read the passage carefully and answer the questions (from No. 21 to No. 25) that follow choosing the correct alternatives given -

If we would see our dream of Panchayati Raj, i.e., true democracy realized, we would regard the humblest and lowest Indian as being the ruler of India with the tallest of the land. This presupposes that all are pure, or will become pure if they are not. And purity must go hand-in-hand with wisdom.

No one would then harbour any distinction between community and community, caste and out-caste. Everybody would regard all as equal with oneself and hold them together in the silken net of love. No one would regard another as 'untouchable'. We would hold as equal the toiling labourer and the rich capitalist. Everybody would know how to earn an honest living by the sweat of one's brow, and make no distinction between intellectual and physical labour.

To hasten this consummation, we would voluntarily turn ourselves into scavengers. No one who has wisdom will ever touch opium, liquor or any intoxicants. Everybody would observe Swadeshi as the rule of life and regard every woman, not being his wife, as his mother, sister or daughter according to her age, never lust after her in his heart. He would be ready to lay down his life when occasion demands it, never want to take another's life. If he is a Sikh in terms of the commandment of the Gurus, he would have the heroic courage to stand single-handed and alone--without yielding an inch of ground against the "one lakh and a quarter" enjoined by them. Needless to say, such a son of India will not want to be told what his duty in the present hour is -

21. This passage is about
- (A) Democracy
 - (B) Panchayati Raj in Democracy
 - (C) the aim of Panchayati Raj
 - (D) the responsibility of citizen
22. In Panchayati Raj, distinction between different communities and castes would
- (A) harbour
 - (B) remove
 - (C) remain the same
 - (D) None of these
23. In Panchayati Raj, no women will be
- (A) regarded equal
 - (B) molested
 - (C) labourer
 - (D) intellectual
24. In para 4 the antonym of is 'unwillingly'.
- (A) intoxicants
 - (B) consummation
 - (C) voluntarily
 - (D) yielding
25. When occasion demands, everybody would be ready to
- (A) take another's life
 - (B) lay down their lives
 - (C) dominate over weaker
 - (D) command over their weaker

Read the following poem carefully and answer the questions (from No. 26 to No. 30) that follow choosing the correct alternatives given -

It takes much time to kill a tree,
 Not a simple jab of the knife
 Will do it. It has grown
 Slowly consuming the earth,
 Rising out of it, feeding
 Upon its crust, absorbing
 Years of sunlight, air, water,
 And out of its leprous hide
 Sprouting leaves.
 So hack and chop
 But this alone won't do it.
 Not so much pain will do it.
 The bleeding bark will heal
 And from close to the ground
 Will rise curled green twigs,
 Miniature boughs
 Which if unchecked will expand again
 To former size.
 No,
 The root is to be pulled out -
 Out of the anchoring earth;
 It is to be roped, tied
 And pulled out - snatched out
 Or pulled out entirely,
 Out from the earth-cave,
 And the strength of the tree exposed
 The source, white and wet,
 The most sensitive, hidden
 For years inside the earth.
 Then the matter
 Of scorching and choking
 In sun and air,
 Browning, hardening,
 Twisting, withering,
 And then it is done.

26. What will again expand to a tree's full size?
 (A) roots
 (B) green twigs
 (C) fruits
 (D) flowers
27. What is related to the death of the roots?
 (A) Pulling out
 (B) Scorching
 (C) Choking
 (D) All the above
28. Choking is done in the absence of
 (A) earth
 (B) air
 (C) water
 (D) sunlight
29. What happens to a tree's bleeding bark?
 (A) It heals soon.
 (B) It heals after a long time.
 (C) It never heals.
 (D) It destroys the tree completely.
30. What does the poet symbolise a tree in the poem?
 (A) A noble thought
 (B) A deep-rooted evil
 (C) A long tradition
 (D) A good habit
31. The thief a lot of money.
 (A) got on with
 (B) got in with
 (C) got along with
 (D) got away with

32. My father this house 30 years ago.
(A) bought
(B) has bought
(C) had bought
(D) has been bought

33. I will follow her in order to impress her. The underlined clause is an adverbial clause of
(A) reason
(B) result
(C) purpose
(D) contrast

34. The rising tone is used for
(A) Statements
(B) Wh-questions
(C) Commands
(D) Requests

35. When did he return the book to the library?
The passive of the sentence is -
(A) When had the book returned to the library?
(B) When was the book returned to the library?
(C) When had the book been returned to the library?
(D) When has the book been returned to the library?

36. The poet compared her face the moon.
(A) with
(B) in
(C) of
(D) to

37. Neither the old man nor his sons prepared to sell their old house.
(A) is
(B) has
(C) has been
(D) are

38. Roger suggested Diana
(A) that she should cook dinner for him
(B) to cook dinner for him
(C) can cook dinner for him
(D) must cook dinner for him

39. Which is the correct pronunciation of the word 'sane' ?
(A) /sæn/
(B) /seɪn/
(C) /seɪn/
(D) /sain/

40. Which letter is silent in 'isle' in pronunciation?
(A) i
(B) s
(C) l
(D) e

B - SECTION - III
ARTS GROUP - ODIA (OPTIONAL)

ପ୍ରବଳ ଅନୁଲେଖ ପାଠ କରି ପ୍ରଶ୍ନ (41) ର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।
ମନୁଷ୍ୟର ଜୀବନଟା କର୍ମସୂତ୍ର କେତେଗୁଡ଼ାଏ ଚରଣର
ସମଷ୍ଟି ମାତ୍ର । ଏହି ଚରଣଗୁଡ଼ିକ ସବୁ ସମୟରେ ସମାନ
ଭାବରେ ଉଠେ ନାହିଁ । ଉପର ଓ ବିନାଶକୁ ବାଦଦେଇ
ମନୁଷ୍ୟର ଦୃଷ୍ଟି ଶକ୍ତି ସଂଚାଳିତ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ ।
ଧ୍ୟାୟାବଶେଷରେ ଗଠନ କ୍ରିୟା ଓ ନିର୍ମାଣ-ନିପୁଣତାରେ
ପତନର ଆଶଙ୍କା ନଥିଲେ ମନୁଷ୍ୟର ଜଗତସଙ୍ଗେ ଯେଉଁ
ସମ୍ପର୍କ ଲାଗି ରହିଛି ତାହା ଅନେକ ଦିନରୁ ଶିଥିଳ ହୋଇ
ଯାଆନ୍ତାଣି । କର୍ମସୂତ୍ର ମନୁଷ୍ୟର ଜନ୍ମଗତ । ଏହା ଯଦି
ସମସ୍ତଙ୍କଠାରେ ସମାନ ଭାବରେ ଥା'ନ୍ତା ତାହା ହେଲେ
ଗୋଟାଏ କର୍ମ- ପ୍ରବାହ ଜଗତକୁ ବ୍ୟାପି ରହିଥାନ୍ତା । ଆଶ୍ରୟ
ଭେଦରେ କର୍ମର ସ୍ତରସବୁ ସଞ୍ଚିତ ହୁଏ; ତାହା ଉଚ୍ଚ ଓ ନୀଚ
ସୋପାନ ସୃଷ୍ଟିକରି କର୍ମଜଗତକୁ ଶ୍ରୀ-ସାଧନ କରେ ।
ଶୈଶବ, କୈଶୋର, ଯୌବନ ଓ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟରେ ମନୁଷ୍ୟ ଭିନ୍ନ
ଭିନ୍ନ କର୍ମ ପଛା ଅବଲମ୍ବନ କରେ । ତିର ଦିନ ଗୋଟାଏ
ଅବଲମ୍ବନରେ ପ୍ରାଣର ଆକାଂକ୍ଷା ନିବୃତ୍ତ ହୁଏନାହିଁ ।

41. ସମସ୍ତଙ୍କଠାରେ ସମାନ କର୍ମସୂତ୍ର ଅଲେ କ'ଣ ହୋଇଥାନ୍ତା ?
(A) ପତନର ଆଶଙ୍କା ଥାଆନ୍ତା
(B) ଗୋଟାଏ କର୍ମପ୍ରବାହ ଜଗତକୁ ବ୍ୟାପି ରହିଥାନ୍ତା
(C) କର୍ମ ଜଗତର ଶ୍ରୀ-ସାଧନ ହୁଅନ୍ତା
(D) ଉଚ୍ଚ ଓ ନୀଚ ସୋପାନ ସୃଷ୍ଟି ହୁଅନ୍ତା
42. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଫକୀର ମୋହନଙ୍କ ରଚନା
ନୁହେଁ ?
(A) ପୂଜାଫୁଲ
(B) ପୁଷ୍ପମାଳା
(C) ଧୂଳି
(D) ଉତ୍କଳଗାଥା

43. କେହି ରହିନାହିଁ ରହିବେ ନାହିଁ ତି

ଭବରଙ୍ଗ ଭୂମି ତଳେ

ସମସ୍ତ ନିଜନିଜ ଅଭିନୟ ସାରି

ବାହୁଡ଼ିବେ କାଳ ବଳେ

ଏହି ପଦ କେଉଁ ଛନ୍ଦରେ ରଚିତ ?

(A) ନଟବାଣୀ

(B) ବଜ୍ରକାଣ୍ଡୀ

(C) ଦାଣ୍ଡିବୃତ୍ତ

(D) ଚୋଖି

44. "ଶିକ୍ଷକ ସବୁ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦିଅନ୍ତି, ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ ଛାତ୍ର ତାଙ୍କ

ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ।" ଏହା କେଉଁ ବାକ୍ୟ ?

(A) କଟିଳ

(B) ସ୍ତରଳ

(C) ମିଶ୍ର

(D) ଯୋଗିକ

45. 'ଷଷ୍ଠ' ଏହି ସନ୍ଧିପଦର ସନ୍ଧି ବିଚ୍ଛେଦ କଣ ହେବ ?

(A) ଷଷ୍ଠ + ଠ

(B) ଷଷ୍ଠ + ଠ

(C) ଷଷ୍ଠ + ଥ

(D) ଷଷ୍ଠ + ଥ

46. ଖାରବେଳ ମାତ୍ର ଲୟ କରିଥିଲେ । ରେଖାକିତ ପଦଟି କେଉଁ କାରକ ?

- (A) କରଣ
- (B) କର୍ମ
- (C) ଅପାଦାନ
- (D) ସମ୍ପ୍ରଦାନ

47. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଚର୍ଚ୍ଚିତ ନିଷ୍ପନ୍ନ ?

- (A) ଦେବ
- (B) ପିପାସା
- (C) ଯଜ୍ଞ
- (D) ସୌର

48. ରୁମ୍ ଲେଖା ମୋ ମନକୁ ପାଇଲା ନାହିଁ । ରେଖାକିତ ପଦଟି କେଉଁ ପଦ ?

- (A) ବିଶେଷ୍ୟ
- (B) ବିଶେଷଣ
- (C) ସର୍ବନାମ
- (D) ଅବ୍ୟୟ

49. କଳଙ୍କ ହିଁ ଆଇ କଳାକାର କୋଳେ

କରଇ ନେତ୍ର ରଞ୍ଜନ

ସ୍ଵଭାବ ସୁନ୍ଦର ଅଙ୍ଗକୁ ଜଗତେ

ନ ହୁଏ କିସ ମଣ୍ଡନ ?

ଏହି ପଦରେ କେଉଁ ଅଳଙ୍କାର ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇଛି ?

- (A) ଅର୍ଥାନ୍ତରନ୍ୟାସ
- (B) ରୂପକ
- (C) ଉତ୍ପ୍ରେକ୍ଷା
- (D) ଉପମା

50. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଶବ୍ଦମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଶୁଦ୍ଧ ?

- (A) ଅବସର୍ଗ
- (B) ସର୍ଜନ
- (C) ଅନୁସୂୟା
- (D) ଅଞ୍ଜଳୀ

51. 'ଭସାଣ' ଏହି ପଦର କେଉଁ ଗଠନପ୍ରକ୍ରିୟା ଶୁଦ୍ଧ ?

- (A) ଭୟ + ଆଣ
- (B) ଭାୟ + ଆଣ
- (C) ଭାସ + ଆଣ
- (D) ଭସା + ଣ

52. 'ଦେହ ଲଗା' ଏହି ଦୂତ କେଉଁ ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛି ?

- (A) ସ୍ତାଣଅର୍ଥ
- (B) ଯତ୍ନେବା
- (C) ଅତିପ୍ରାଣ
- (D) ଅତିବିଶ୍ଵାସୀ

53. ରମେଶ, ଏଠି ଆସ । ରେଖାକିତ ପଦରେ କେଉଁ ବିଭକ୍ତି ହୋଇଛି ?

- (A) ପ୍ରଥମା
- (B) ତୃତୀୟା
- (C) ଚତୁର୍ଥୀ
- (D) ସପ୍ତମୀ

54. 'ଶରଣାପନ' ଏହା କେଉଁ ସମାସ ନିଷ୍ପନ୍ନ ପଦ ?

- (A) କର୍ମଧାରା
- (B) ବହୁବ୍ରୀହି
- (C) ତତ୍ପରସ
- (D) ସ୍ଵନ୍ଦ

55. 'ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଲାଭ କରିଅଛନ୍ତି ଯେ' ଏହାକୁ ଏକ ପଦରେ ପ୍ରକାଶ କଲେ କଣ ହେବ ?

- (A) ଲଞ୍ଜପ୍ରତିଷ୍ଠା
- (B) ଲଞ୍ଜପ୍ରତିଷ୍ଠା
- (C) ଲଞ୍ଜପ୍ରତିଷ୍ଠା
- (D) ଲାଭପ୍ରତିଷ୍ଠା

B - SECTION - III
ARTS GROUP - ENGLISH (OPTIONAL)

56. The teacher gives focus on 'Collection of Ideas' as a step for developing learners' skill.

- (A) Listening
- (B) Speaking
- (C) Reading
- (D) Writing

120194

57. The word, 'beautiful' is a word.

- (A) monosyllabic
- (B) disyllabic
- (C) polysyllabic
- (D) bisyllabic

120194

58. The patient before the doctor arrived.

- (A) died
- (B) has died
- (C) had died
- (D) has been died

120194

59. Traditional Grammar is based on -

- (A) only rules
- (B) rules and definitions
- (C) rules, definitions and structures
- (D) communicative use of language

120194

60. Rajib said to his sister, "Do you like apples?".
The 'Indirect Speech' of this sentence is -

- (A) Rajib said to his sister if she liked apples.
- (B) Rajib said to his sister if she likes apples.
- (C) Rajib asked his sister if she liked apples.
- (D) Rajib asked to his sister if you liked apples.

120194

61. The new bridge five months ago.

- (A) opened
- (B) was opened
- (C) has been opened
- (D) had been opened

120194

62. When I pointed my camera..... the baby, she started to cry.

- (A) to
- (B) on
- (C) with
- (D) at

120194

63. Reading a non-detailed text develops the skills of -

- (A) Intensive Reading
- (B) Extensive Reading
- (C) Close Reading
- (D) Critical Reading

120194

64. The regular practice of Note-making helps our learners to develop their -

- (A) Listening and Speaking
- (B) Listening and Reading
- (C) Reading and Writing
- (D) Speaking and Writing

120194

Read the following passage carefully and answer the questions from (No. 65 to No. 67) that follow choosing the correct alternatives given -

Old age is the period in human life that is feared by all sensible persons. Physically it is that period in which human beings get weak and dependent on their physically dears. Various diseases come to them and they are not active as they were when young. Because of being a kind of physical and financial burden on their children, they start getting neglected. Not only that, they feel discarded from their own blood. This is the stage in their lives which is the most feared. Many cruel children, especially sons, treat their old parents as a burden. It is said that they think of sending them to old age homes. But it is no remedy. The aged think it is better to be dead.

Old age homes are not a solution but in such a situation they bring some ray of hope to them. At least in old age homes, they meet others in similar circumstances. On getting together they get some respite from their man-made problems. But what is needed are a few words of love and affection from their own and a little bit of care. They are never a burden. The younger generation must think that they too will be old one day. And secondly, they are there because of their parents. It is a phase of life that comes sooner.

65. The people, at their old age, are neglected by their children because they become
- (A) physical burden on their children
 - (B) financial burden on their children
 - (C) both physical and financial burden on their children
 - (D) old, helpless and sick and annoyed attitude

66. The old people get relief in old age homes -
- (A) by meeting other old and young people.
 - (B) by meeting other old people with similar problems.
 - (C) by talking with other old people and eating nice food.
 - (D) by staying comfortably and eating tasty food.

67. Which word, in the passage, means thrown out?
- (A) discarded
 - (B) generation
 - (C) respite
 - (D) burden

Read the poem carefully and answer the questions from (No. 68 to No. 70) that follow choosing the correct alternatives given -

Belinda lived in a little white house,
With a little black kitten and a little grey mouse,
and a little yellow dog and a little red wagon,
And a realio, trulio, little pet dragon.

Custard the dragon had big sharp teeth,
And spikes on top of him and scales underneath,
Mouth like a fireplace, chimney for a nose,
And realio, trulio, daggers on his toes.

68. The name of Belinda's dragon is -
- (A) Red Wagon
 - (B) Pet Dragon
 - (C) Custard
 - (D) Realio
69. The poem is about
- (A) Belinda
 - (B) Belinda's pets
 - (C) Belinda's mouse
 - (D) Dragon and Wagon
70. Which word in the poem means - Sharp nails?
- (A) wagon
 - (B) spikes
 - (C) draggers
 - (D) trulio

B - SECTION - III
ARTS GROUP - HISTORY & POLITICAL SCIENCE (OPTIONAL)

71. Which of the following is not matched correctly?

- (A) Mahatma Gandhi - Hind Swaraj
- (B) B.R. Ambedkar - Annihilation of Caste
- (C) Raja Ram Mohan Roy - A Gift to the Monotheists
- (D) Bal Gangadhar Tilak - India Wins Freedom

72. Which of the following was not one of the chief characteristics of the architecture of Akbar's Period?

- (A) Extensive use of red sandstone
- (B) Increased use of marble
- (C) Use of Pietra dura
- (D) Placing of tombs in garden-setting

73. Which of the following Commissions was constituted to deal with Centre-States relations in India?

- (A) Sarkaria Commission
- (B) Kaka Kalelkar Commission
- (C) Mandal Commission
- (D) Kothari Commission

74. Which of the following Indian rulers was first to sign the Treaty of Subsidiary Alliance of Lord Wellesley?

- (A) Ruler of Mysore
- (B) Nizam of Hyderabad
- (C) Nawab of Awadh
- (D) Ruler of Tanjore

75. Which of the following is not correctly matched?

- (A) Russian Revolution - Romanov Dynasty
- (B) First World War - Archduke Franz Ferdinand
- (C) Second World War - Adolf Hitler
- (D) United Nations Organization - Panchsheel Agreement

76. Which of the following is Not one of the edicts/inscriptions issued by Asoka?

- (A) Delhi Topra Pillar Inscription
- (B) Bhabru Edict
- (C) Kalinga Edict
- (D) Junagarh Rock Inscription

77. The National Integration Council was first constituted in the year -

- (A) 1957
- (B) 1961
- (C) 1971
- (D) 1981

78. Nitisara a work on polity addressed to the king is credited to which of the following?

- (A) Patanjali
- (B) Panini
- (C) Kautilya
- (D) Kamandaka

79. Who among the following constitute the National Development Council?

- (1) The Prime Minister
- (2) The Chairman, Finance Commission
- (3) Ministers of the Union Cabinet
- (4) Chief Ministers of the States

Select the correct answer using the code given below -

- (A) 1, 2 and 3 only
- (B) 1, 3 and 4 only
- (C) 2 and 4 only
- (D) 1, 2, 3 and 4

80. The practice of "Judicial review" in the Indian Constitution was borrowed from which of the following?

- (A) Australian Constitution
- (B) French Constitution
- (C) Canadian Constitution
- (D) American Constitution

81. Which of the following literary works was not composed by Harshavardhana?

- (A) Ratnavali
- (B) Nagananda
- (C) Priyadarshika
- (D) Kadambari

82. The power of the Supreme Court of India to decide disputes between the Centre and the States falls under its -

- (A) Advisory Jurisdiction
- (B) Appellate Jurisdiction
- (C) Original Jurisdiction
- (D) Writ Jurisdiction

83. Which of the following Articles deals with the procedure of the Amendment of the Indian Constitution?

- (A) Article - 168
- (B) Article - 268
- (C) Article - 368
- (D) Article - 370

84. The reign of which of the following Sultans is said to mark the highest point of territorial expansion of the Delhi Sultanate?

- (A) Alauddin Khilji
- (B) Muhammad-bin-Tughlaq
- (C) Firoz Tughlaq
- (D) Sikandar Lodi

85. The Right to Property, which was originally a Fundamental Right, was abolished by which Constitutional Amendment?

- (A) 40th Amendment
- (B) 42nd Amendment
- (C) 44th Amendment
- (D) 46th Amendment

B - SECTION - III

ARTS GROUP - GEOGRAPHY & ECONOMICS (OPTIONAL)

86. Which of the following state having the highest HDI?

- (A) Kerala
- (B) Karnataka
- (C) Maharashtra
- (D) Jharkhand

87. Write chronologically the following stages of pressure conditions from low to high order -

- (i) Depression
- (ii) Severe Cyclone
- (iii) Super Cyclone
- (iv) Deep Depression

- (A) (i), (ii), (iii), (iv)
- (B) (i), (ii), (iv), (iii)
- (C) (i), (iv), (ii), (iii)
- (D) (i), (iii), (ii), (iv)

88. Cherrapunji and Shillong though situated closely with each other, Cherrapunji receives very high rainfall than that of Shillong, why?

- (A) Scanty forests around Shillong
- (B) Higher altitude of Shillong
- (C) Situation of Shillong on the upward side of Shillong Plateau
- (D) Scanty rainfall by S.W. Monsoon

89. Which one of the following is a second order land form?

- (A) Lakshadweep
- (B) Aravalli
- (C) Chilika
- (D) Barehipani

90. Which of the following currents can be distinguished from the others three on the basis of its direction of movement?

- (A) Humboldt Current
- (B) Bengali Current
- (C) West Australian Current
- (D) Falkland Current

91. Lack of employment in spite of having educational qualifications do come under which type of unemployment?

- (A) Seasonal
- (B) Disguised
- (C) Technological
- (D) Institutional

92. Which industry is similarly related to Ranipet as is cement industry to Porbandar?

- (A) Cotton Textile
- (B) Woollen Textile
- (C) Chemical Fertiliser
- (D) Paper Mill

93. Arrange the prominent Himalayan peaks according to their altitudes in ascending order -

- (A) Mt. Everest, Kanchenjunga, Nanda Devi, Dhauladhar
- (B) Dhauladhar, Nanda Devi, Kanchenjunga, Mt. Everest
- (C) Dhauladhar, Mt. Everest, Kanchenjunga, Nanda Devi
- (D) Nanda Devi, Dhauladhar, Kanchenjunga, Mt. Everest

94. Select the odd pair from the following -

- (A) Yamuna - Chambal
- (B) Godavari - Sileru
- (C) Mahanadi - Tel
- (D) Kaveri - Koyna

95. What is the basis of determining the poverty line?

- (A) Monthly income of a person
- (B) Monthly expenditure of a person
- (C) The difference between monthly income and expenditure of a person
- (D) Monthly savings of a person

96. The Captain of a ship recorded the time as 7.00 hours GMT when the sun was exactly overhead. Where was the ship stationed?

- (A) Pakistan
- (B) India
- (C) Sri Lanka
- (D) Bangladesh

97. Which of the following Bank does regulate the currency transaction at the time of price hike in the country?

- (A) State Bank of India
- (B) Reserve Bank of India
- (C) Indian Bank
- (D) Overseas Bank

98. Which 'Biosphere Reserve' in India was the first to be enlisted within the "World Network of Biosphere Reserves" by UNESCO?

- (A) The Gulf of Mannar
- (B) The Nanda Devi
- (C) The Sundarbans
- (D) The Nilgiris

99. Which of the following states in India has shown a stabilised trend of population growth during 2001 - 2011?

- (A) Goa
- (B) Nagaland
- (C) Kerala
- (D) Punjab

100. When a convex slope is shown with the help of contours how will the contours be drawn?

- (A) Close spaced at the top and wide apart at the bottom
- (B) Wide apart at both at the top and the bottom
- (C) Contours will be wide apart at the top and closer at the bottom
- (D) Closely spaced both at the top and bottom

B - SECTION - III
SCIENCE (PCM) PHYSICS

41. Two raindrops are observed to hit the ground with speeds 6 cm/s and 1.5 cm/s respectively. The ratio of their radii will be -

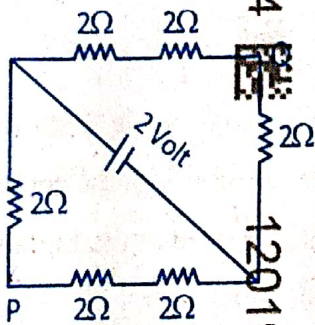
- (A) 2 : 1
- (B) 1 : 2
- (C) 8 : 1
- (D) 1 : 8

Handwritten notes for Q41:
 $v \propto r^2$
 $\frac{6}{1.5} = \frac{r_1^2}{r_2^2}$
 $4 = \frac{r_1^2}{r_2^2}$
 $2 = \frac{r_1}{r_2}$
 $r_1 : r_2 = 2 : 1$

42. An a.c voltage source $E = 200\sqrt{2} \sin 100t$ is connected across a circuit containing a.c ammeter and a capacitor of capacity $1 \mu\text{F}$. The reading of ammeter is -

- (A) 10 mA
- (B) 80 mA
- (C) 40 mA
- (D) 20 mA

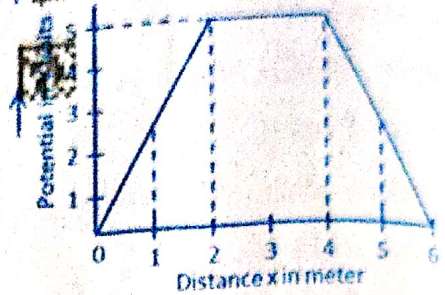
43. The potential difference between the points P and Q in the given electric circuit below is -

- (A) $\frac{2}{3}$ V
- (B) 2 V
- (C) $\frac{4}{3}$ V
- (D) Zero

Handwritten notes for Q43:
 $R = 2\Omega$
 $V = 2V$

44. The variation of electric potential due to a system of charges with distance 'x' from a fixed point is shown below -

The electric field at $x = 5\text{m}$ is -

- (A) $\frac{2}{5}$ volts/m
- (B) $-\frac{2}{5}$ volts/m
- (C) -2 volts/m
- (D) 2.5 volts/m

45. A metal wire of radius 'r', length 'l' and Poisson's ratio ' σ ' elongates by hanging a load on it. The fractional change in volume of the wire ' $\frac{\Delta V}{V}$ ' will be -

- (A) $\left(\frac{\Delta l}{l}\right)^3 \sqrt{1 - 2\sigma}$
- (B) $\frac{\Delta l}{l} (1 + 2\sigma)$
- (C) $\frac{\Delta l}{l} (1 - 2\sigma)$
- (D) $\sqrt{\frac{\Delta l}{l} (1 + 2\sigma)}$

46. A geostationary satellite is orbiting the Earth at a height $6R$ above the surface of the Earth, where R is the radius of the Earth. The time period of another satellite revolving around Earth at a height $2.5R$ from Earth's surface is -

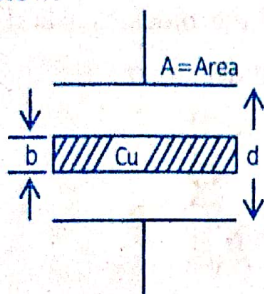
- (A) 12 hr
- (B) 12 hr
- (C) $6\sqrt{2}$ hr
- (D) 6 hr

Handwritten notes for Q46:
 $T \propto r^3$
 $\frac{T_1}{T_2} = \left(\frac{r_1}{r_2}\right)^3$
 $\frac{24}{T_2} = \left(\frac{7R}{2.5R}\right)^3$
 $T_2 = \frac{24 \times 15}{343} \approx 10.5$
 $T_2 \approx 12$ hr

47. Two electric bulbs rated 60W, 200V and 100W, 200V are connected in series to a supply of 200V. Which of the following statement is correct?
- (A) 100 W bulb will glow brighter.
 (B) 60 W bulb will glow brighter.
 (C) Both 60 W and 100 W bulb will glow with same brightness.
 (D) 60 W bulb will not glow at all.

48. A vessel of depth 10cm has its one half filled with a liquid of refractive index 1.2 and the other half filled with a liquid of refractive index 1.5. The apparent depth of the vessel when seen from above is -
- (A) 7.5 cm
 (B) 6.5 cm
 (C) 8.3 cm
 (D) 7.3 cm

49. A slab of copper of thickness b is inserted in between the plates of parallel plate capacitor as shown below.

The separation between the plates is d . If $b = \frac{d}{2}$, then the ratio of capacities of the capacitor after and before inserting the slab will be -

- (A) $\sqrt{2} : 1$
 (B) $2 : 1$
 (C) $1 : 1$
 (D) $1 : \sqrt{2}$
50. Two liquids that do not react with one another and are miscible have densities 1000 kg/m^3 and 1500 kg/m^3 . If equal masses of each are mixed, the density of the mixture will be -
- (A) 1250 kg/m^3
 (B) 1200 kg/m^3
 (C) 1400 kg/m^3
 (D) 1450 kg/m^3

51. Frictional forces as observed on the surface of the Earth, when two bodies are in relative motion, belong to which basic force observed in nature?

- (A) The gravitational force
 (B) The weak force
 (C) The strong force
 (D) The electromagnetic force

52. Two charges $-q_1$ and $+q_1$, having masses m_1 and m_2 respectively moving with equal momentum enter a uniform magnetic field 'B' normal to the lines of force. If their radii of curvature of circular paths are r_1 and r_2 respectively, then -

- (A) $\frac{r_1}{r_2} = \frac{1}{1}$
 (B) $\frac{r_1}{r_2} = \frac{m_2}{m_1}$
 (C) $\frac{r_1}{r_2} = \sqrt{\frac{m_2}{m_1}}$
 (D) $\frac{r_1}{r_2} = \sqrt{\frac{m_1}{m_2}}$

53. Four waves (1), (2), (3) and (4) given as -

$$y_1 = 30 \sin(200\pi t) - (1)$$

$$y_2 = 30 \sin(202\pi t) - (2)$$

$$y_3 = 30 \cos(200\pi t) - (3)$$

$$y_4 = 40 \sin(200\pi t) - (4)$$

are emitted by four different sources S_1, S_2, S_3 and S_4 respectively. Which of the two sources could produce interference phenomena in space under appropriate conditions by the superposition of waves?

- (A) S_1 and S_4
 (B) S_2 and S_4
 (C) S_1 and S_3
 (D) S_1 and S_2

54. An iron ball of mass 'm' takes time 't' to reach the floor of a stationary lift when dropped from a height 'h'. It takes time 't'' to reach the floor when the lift is moving up with a constant acceleration 'a' and mass is dropped from the same height. then -

- (A) $t > t'$
- (B) $t = t'$
- (C) $t < t'$
- (D) $t \ll t'$

55. A parallel beam of monochromatic light of wavelength 5000\AA is incident normally on a single narrow slit of width 0.001 mm . The light is focussed by a convex lens on a screen placed on the focal plane. The first minimum will be formed for what angle of diffraction?

- (A) 0°
- (B) 15°
- (C) 30°
- (D) 60°

56. A bat is approaching a stationary prey at 5 m/s when the wind is blowing in the same direction at 2 m/s . If the bat sends ultrasonic waves at 32 KHz and the speed of sound is 325 m/s , what apparent frequency is heard by the bat?

- (A) 31750 Hz
- (B) 31710 Hz
- (C) 32300 Hz
- (D) 32700 Hz

57. A person observed the acceleration due to gravity 'g' at a height of 'h' above the surface of the Earth, same as he observes it at a depth 'x' below the surface of the Earth. If 'h' and 'x' are much smaller than the Earth's radius, the relation between 'x' and 'h' will be -

- (A) $x = h$
- (B) $x = 2h$
- (C) $x = \frac{h}{2}$
- (D) $x = h^2$

58. A thin circular disk of mass 'M' and radius 'R' is rotating about its axis perpendicular to the plane of the disc passing through its center with a constant angular velocity ' ω '. Two objects each of mass 'm' are attached gently to the opposite ends of a diameter of the disc. The ring now rotate with an angular velocity -

- (A) $\frac{\omega(M-2m)}{M}$
- (B) $\frac{\omega M}{M+2m}$
- (C) $\frac{\omega(M-2m)}{M+2m}$
- (D) $\frac{\omega(M+2m)}{M}$

59. A wire of length 'l' loaded by a block of mass 'm', density ' ρ ' is vibrating with a frequency 'n'. What will be the frequency of vibration 'n'', if the block is wholly immersed in a liquid of density σ ?

- (A) $n' = n \sqrt{\frac{\sigma}{\rho}}$
- (B) $n' = n \sqrt{\frac{\rho}{\sigma}}$
- (C) $n' = \frac{n}{\sqrt{\frac{\sigma}{\rho}}}$
- (D) $n' = \frac{n}{\sqrt{1 - \frac{\sigma}{\rho}}}$

60. A coil of $20\text{ cm} \times 10\text{ cm}$ having 50 turns is rotating in magnetic field with an angular speed of 314 per second in a magnetic field of induction 0.1 Tesla . The peak value of induced emf will be -

- (A) 110 volt
- (B) 220 volt
- (C) 314 volt
- (D) 628 volt

Handwritten calculations for question 60:
 $20 \times 10 \times 50 \times 314 \times 0.1$
 $= 314000$
 $\frac{314000}{50} = 6280$
 $\frac{6280}{10} = 628$

B - SECTION - III
SCIENCE (PCM) CHEMISTRY

61. The following reaction describes the rusting of iron -

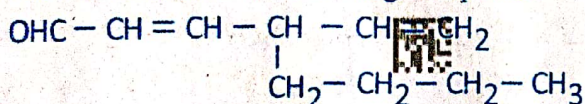
Which of the following statement is incorrect?

- (A) This is an example of redox reaction.
(B) Metallic iron is reduced to Fe^{3+} .
(C) Fe^{3+} is an oxidising agent.
(D) Metallic iron is a reducing agent.
62. Isomerization in alkane may be brought about by using -
- (A) Al_2O_3
(B) Fe_2O_3
(C) AlCl_3 and HCl
(D) Conc. H_2SO_4

63. Addition of a molecule of HBr to but - 1 - ene in the presence of peroxide gives -

- (A) n - Butane
(B) 1 - Bromobutane
(C) 2 - Bromobutane
(D) 1, 2 - Dibromobutane

64. The IUPAC name of following compound -

is -

- (A) 4 - butyl - 2, 5 - hexadien - 1 - al
(B) 5 - vinyloct - 3 - en - 1 - al
(C) 5 - vinyloct - 5 - en - 8 - al
(D) 3 - Butyl - 1, 4 - hexadien - 8 - al

65. The electronegativity of the following elements increases in the order

- (A) C, N, Si, P
(B) N, Si, C, P
(C) Si, P, C, N
(D) P, Si, N, C

66. The momentum of a particle with a de-Broglie wavelength of 0.1 nm is -

- (A) $3.31 \times 10^{-24} \text{ kg.m.s}^{-1}$
(B) $6.62 \times 10^{-24} \text{ kg.m.s}^{-1}$
(C) $6.62 \times 10^{-22} \text{ kg.m.s}^{-1}$
(D) $6.62 \times 10^{-23} \text{ kg.m.s}^{-1}$

67. The gas X, diffuses twice as fast as another gas Y, which in turn diffuses thrice as fast as another gas Z. If molecular mass of the gas Z is 144u, the molecular mass of gas X in 'u' is -

- (A) 8
(B) 16
(C) 2
(D) 4

68. How many σ (Sigma) and π (Pi) bonds are there in tetracyanoethylene $[\text{C}_2(\text{CN})_4]$ molecule?

- (A) Five σ and nine π bonds
(B) Nine σ and nine π bonds
(C) Six σ and eight π bonds
(D) Nine σ and seven π bonds

69. The types of bond present in $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ are only -

- (A) electrovalent and covalent
(B) electrovalent and co-ordinate covalent
(C) electrovalent, covalent and co-ordinate covalent
(D) covalent and co-ordinate covalent

70. Nitrogen is having three unpaired electrons, according to

- (A) Hund's rule
(B) Aufbau principle
(C) Heisenberg's principle
(D) None of these

71. Which of the following is the most stable radical?
- (A) $\dot{C}H_3$
 (B) $\dot{R}CH_2$
 (C) $\dot{R}_2\dot{C}H$
 (D) $\dot{R}_3\dot{C}$
72. One litre of Hydrogen at NTP weighs 0.09g. 100ml of another gas at NTP weighs 0.0765g. The vapour density and the relative molecular mass of the gas are respectively -
- (A) 4.25, 8.5
 (B) 8.5, 17.0
 (C) 17.0, 34.0
 (D) None of these
73. The process in which metal oxide is reduced to metal is called -
- (A) Smelting
 (B) Aluminothermy
 (C) Hydrothermy
 (D) No specific name
74. 25.2 ml of dilute sulphuric acid is completely neutralised by 24.0 ml of 0.105 M NaOH solution. The mass of sulphuric acid present per litre of the solution is -
- (A) 0.49g
 (B) 4.9g
 (C) 49g
 (D) 9.8g
75. The correct order of metallic character of the elements B, Al, Mg and K -
- (A) $B > Al > Mg > K$
 (B) $Al > Mg > B > K$
 (C) $Mg > Al > K > B$
 (D) $K > Mg > Al > B$

76. Equal weights of methane and oxygen are mixed in an empty container at 25°C. The fraction of total pressure exerted by oxygen is -
- (A) $\frac{1}{2}$
 (B) $\frac{1}{3}$
 (C) $\frac{2}{3}$
 (D) $\frac{1}{3} \times \frac{17}{16}$
77. Copper is extracted from -
- (A) Cuprite
 (B) Copper glance
 (C) Malachite
 (D) Copper pyrite
78. The pH of solution containing 0.4 gm NaOH per litre is -
- (A) 2.0
 (B) 12.0
 (C) 10.0
 (D) 11.0
79. For which of the following reactions the value of K_p is greater than K_c ?
- (A) $N_2 + O_2 = 2NO$
 (B) $2SO_2 + O_2 = 2SO_3$
 (C) $2NO_2 = N_2O_4$
 (D) $PCl_5 = PCl_3 + Cl_2$
80. 3.5g of copper was dissolved in excess concentrated Nitric acid and the solution was evaporated to dryness. The copper nitrate so formed was ignited to its oxide which weighed 4.4g. Then the equivalent mass of copper in gms is -
- (A) 15
 (B) 62.2
 (C) 31.1
 (D) 15.55

B - SECTION - III
SCIENCE (PCM) MATHEMATICS

81. If $P(A \cap B) = \frac{1}{2}$, $P(\bar{A} \cap \bar{B}) = \frac{1}{3}$, $P(A) = P$, $P(B) = 2P$, then the value of P is given by -

- (A) $\frac{1}{3}$
- (B) $\frac{7}{18}$
- (C) $\frac{4}{9}$
- (D) $\frac{1}{2}$

82. A diagonal of the rectangle formed by the lines $x^2 - 7x + 6 = 0$ and $y^2 - 4y + 4 = 0$ is -

- (A) $5x + 6y = 0$
- (B) $5x - 6y = 0$
- (C) $6x - 5y + 14 = 0$
- (D) $6x - 5y - 14 = 0$

83. If $A = \{1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17\}$, $B = \{2, 4, \dots, 18\}$ and N is the universal set, then the value of $A' \cup ((A \cap B) \cap B')$ is -

- (A) A
- (B) N
- (C) B
- (D) None of these

84. The order of the quotient group $Z_8 \times Z_9 \times Z_{18} / \langle (2, 2, 2) \rangle$ is.....

- (A) 18
- (B) 36
- (C) 72
- (D) 144

85. If $A = \begin{bmatrix} 5 & 2 \\ 3 & 1 \end{bmatrix}$, then the value of A^{-1} is -

- (A) $\begin{bmatrix} 1 & -2 \\ -3 & 5 \end{bmatrix}$
- (B) $\begin{bmatrix} -1 & 2 \\ 3 & -5 \end{bmatrix}$
- (C) $\begin{bmatrix} -1 & -2 \\ -3 & -5 \end{bmatrix}$
- (D) $\begin{bmatrix} 1 & 5 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}$

86. The third term of a G.P. is 4. What is the product of 1st five terms?

- (A) 4^3
- (B) 4^5
- (C) 4^4
- (D) None of these

87. If R is a relation on a finite set having 'n' elements, then the number of relations on A is -

- (A) 2^n
- (B) 2^{n^2}
- (C) n^2
- (D) n^n

88. What is the number of bijective function from set A to itself, when A contains 106 elements?

- (A) 106
- (B) $(106)^2$
- (C) $(106)!$
- (D) 2^{106}

89. The tangent to the curve $y = e^{2x}$ at the point (0, 1) meets x-axis at.....

- (A) (0, 2)
- (B) (2, 0)
- (C) $(-\frac{1}{2}, 0)$
- (D) None of these

Handwritten notes:
 $A^{-1} = \frac{1}{\det A} \begin{bmatrix} d & -b \\ -c & a \end{bmatrix} = \frac{1}{3 \cdot 1 - 5 \cdot 2} \begin{bmatrix} 1 & -2 \\ 3 & -5 \end{bmatrix} = \frac{1}{-7} \begin{bmatrix} 1 & -2 \\ 3 & -5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1/7 & 2/7 \\ 3/7 & -5/7 \end{bmatrix}$
 G.P. = 4, $n(1+r) = 11$
 $5 \times 4 = 20$
 $5(57) = 285$
 $5 \times 6 = 30$

Handwritten notes:
 $A \cup (N - A) = N$
 $B \cup (N - B) = N$

Handwritten notes:
 $A' \cup ((A \cap B) \cap B') = ?$
 $B \cup (N - B) = N$
 $(A \cap B) \cap B' = A \cap (B \cap B') = A \cap \emptyset = \emptyset$
 $A' \cup \emptyset = A'$

Handwritten note:
 $Z_8 \times Z_9 \times Z_{18} / \langle (2, 2, 2) \rangle$

90. The diagonal of a rectangle is $\sqrt{41}$ cm and its area is 20 sq. cm. What is the perimeter of the rectangle?

- (A) 9 cm
- (B) 18 cm
- (C) 20 cm
- (D) 41 cm

120194

91. What is the sum of the series $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2n}{(2n+1)!}$?

- (A) e
- (B) e^{-1}
- (C) 2e
- (D) None of these

92. $4^{61} + 4^{62} + 4^{63} + \dots$ is divisible by.....

- (A) 3
- (B) 11
- (C) 13
- (D) 17

120194

93. A sector of 56° has an area of 17.6 cm^2 . What is its radius?

- (A) 1.5 cm
- (B) 3 cm
- (C) 4.2 cm
- (D) 6 cm

120194

94. The equation to the chord of the circle $x^2 + y^2 = 9$ whose middle point is $(1, -2)$ is.....

- (A) $x - 2y = 9$
- (B) $x - 2y - 4 = 0$
- (C) $x - 2y - 5 = 0$
- (D) $x - 2y + 5 = 0$

120194

95. What is the value of $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{x-1}{x+1}\right)^x$?

- (A) 0
- (B) e^{-1}
- (C) e^{-2}
- (D) e^{-3}

120194

96. What is the eccentricity of the conic $x^2 - 4x + 4y^2 = 12$?

- (A) $\frac{\sqrt{3}}{2}$
- (B) $\frac{1}{2}$
- (C) $\frac{1}{\sqrt{2}}$
- (D) None of these

120194

97. What is the value of $\cot \left[\cos^{-1} \left(\frac{7}{25} \right) \right]$?

- (A) $\frac{25}{24}$
- (B) $\frac{25}{7}$
- (C) $\frac{24}{25}$
- (D) None of these

120194

98. Quartile deviation is approximately equal to.....

- (A) $\frac{5}{3} \sigma$
- (B) $\frac{3}{2} \sigma$
- (C) $\frac{2}{3} \sigma$
- (D) $\frac{5}{4} \sigma$

120194

99. What is the greatest value of $\frac{4}{4x^2 + 4x + 9}$?

- (A) $\frac{1}{9}$
- (B) 4
- (C) $\frac{9}{4}$
- (D) $\frac{1}{2}$

120194

100. What is the value of $\frac{1 - \tan^2 15^\circ}{1 + \tan^2 15^\circ}$?

- (A) 1
- (B) $\frac{1}{2}$
- (C) $\frac{\sqrt{3}}{2}$
- (D) 2

120194

B - SECTION - III
SCIENCE (CBZ) CHEMISTRY

41. Copper is extracted from -

- (A) Cuprite
- (B) Copper glance
- (C) Malachite
- (D) Copper pyrite

120194

42. 3.5g of copper was dissolved in excess concentrated Nitric acid and the solution was evaporated to dryness. The copper nitrate so formed was ignited to its oxide which weighed 4.4g. Then the equivalent mass of copper in gms is -

- (A) 15.05
- (B) 62.2
- (C) 31.1
- (D) 15.55

120194

3) 39062500 / 30
39

43. Equal weights of methane and oxygen are mixed in an empty container at 25°C. The fraction of total pressure exerted by oxygen is -

- (A) $\frac{1}{3}$
- (B) $\frac{1}{2}$
- (C) $\frac{2}{3}$
- (D) $\frac{1}{3} \times \frac{273}{298}$

120194

44. The process in which metal oxide is reduced to metal is called -

- (A) Smelting
- (B) Aluminothermy
- (C) Hydrothermy
- (D) No specific name

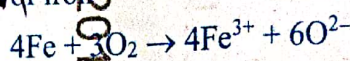
120194

45. 25.2 ml of dilute sulphuric acid is completely neutralised by 24.0 ml of 0.105 M NaOH solution. The mass of sulphuric acid present per litre of the solution is -

- (A) 0.49g
- (B) 4.9g
- (C) 49g
- (D) 9.8g

120194

46. The following reaction describes the rusting of iron

Which of the following statement is incorrect?

- (A) This is an example of redox reaction.
- (B) Metallic iron is reduced to Fe^{3+} .
- (C) Fe^{3+} is an oxidising agent.
- (D) Metallic iron is a reducing agent.

120194

47. The gas X, diffuses twice as fast as another gas Y, which in turn diffuses thrice as fast as another gas Z. If molecular mass of the gas Z is 144, the molecular mass of gas X in 'u' is -

- (A) 8
- (B) 16
- (C) 2
- (D) 4

120194

48. Which of the following is the most stable radical?

- (A) $\text{O}_2^{\cdot-}$
- (B) R_2CH_2
- (C) R_2CH
- (D) $\text{R}_3\text{C}^{\cdot}$

120194

49. Addition of a molecule of HBr to but - 1 - ene in the presence of peroxide gives -
 (A) n - Butane
 (B) 1 - Bromobutane
 (C) 2 - Bromobutane
 (D) 1, 2 - Dibromobutane
50. The momentum of a particle with a de-Broglie wavelength of 0.1 nm is
 (A) 3.31×10^{-24} kg.m.s⁻¹
 (B) 6.62×10^{-24} kg.m.s⁻¹
 (C) 6.62×10^{-22} kg.m.s⁻¹
 (D) 6.62×10^{-23} kg.m.s⁻¹
51. Nitrogen is having three unpaired electrons, according to -
 (A) Hund's rule
 (B) Aufbau principle
 (C) Heisenberg's principle
 (D) None of these
52. The correct order of metallic character of the elements B, Al, Mg and K -
 (A) B > Al > Mg > K
 (B) Al > Mg > B > K
 (C) Mg > Al > K > B
 (D) K > Mg > Al > B
53. Isomerization in alkane may be brought about by using -
 (A) Al₂O₃
 (B) Fe₂O₃
 (C) AlCl₃ and HCl
 (D) Conc. H₂SO₄
54. One litre of Hydrogen at NTP weighs 0.09g, 100ml of another gas at NTP weighs 0.0765g. The vapour density and the relative molecular mass of the gas are respectively -
 (A) 4.25, 8.5
 (B) 8.5, 17.0
 (C) 17.0, 34.0
 (D) None of these

55. For which of the following reactions the value of K_p is greater than K_c?
 (A) N₂ + O₂ ⇌ 2NO
 (B) 2SO₂ + O₂ ⇌ 2SO₃
 (C) 2NO₂ ⇌ N₂O₄
 (D) PCl₅ ⇌ PCl₃ + Cl₂
56. The types of bond present in CuSO₄. 5H₂O are
 (A) electrovalent and covalent
 (B) electrovalent and co-ordinate covalent
 (C) electrovalent, covalent and co-ordinate covalent
 (D) covalent and co-ordinate covalent
57. The IUPAC name of following compound -

$$\text{O} - \text{CH} = \text{CH} - \underset{\text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3}{\text{CH}} - \text{CH} = \text{CH}_2$$
 is
 (A) 4 - butyl - 2, 5 - hexadien - 1 - al
 (B) 5 - vinyloct - 3 - en - 1 - al
 (C) 5 - vinyloct - 5 - en - 8 - al
 (D) 3 - Butyl - 1, 4 - hexadien - 8 - al
58. The electronegativity of the following elements increases in the order -
 (A) N, Si, P
 (B) N, Si, C, P
 (C) Si, P, C, N
 (D) P, Si, N, C
59. The pH of solution containing 0.4 gm NaOH per litre is -
 (A) 2.0
 (B) 12.0
 (C) 10.0
 (D) 11.0
60. How many σ (Sigma) and π (Pi) bonds are there in tetracyanoethylene [C₂(CN)₄] molecule?
 (A) Five σ and nine π bonds
 (B) Nine σ and nine π bonds
 (C) Six σ and eight π bonds
 (D) Nine σ and seven π bonds

B - SECTION - III
SCIENCE (CBZ) BOTANY

61. What is the first intermediate stable product of dark reaction in carboxylative phase?
(A) Phosphoenol pyruvate
(B) Phosphoglyceric acid
(C) Phosphoglyceraldehyde
(D) Pyruvic Acid
62. Which one is unrelated pair?
(A) Early Blight of Potato - *Alternaria solani*
(B) Late Blight of potato - *Phytophthora infestans*
(C) Bacterial Blight of rice - Powdery mildew
(D) Stem Rust of wheat - *Puccinia graminis*
63. Casparian bands are found in the of roots of *Zea mays*.
(A) Epidermis
(B) Cortex
(C) Endodermis
(D) Pith
64. Ethylene is used for -
(A) Retarding ripening of tomatoes
(B) Hastening of ripening of fruits
(C) Slowing down ripening of apples
(D) Causing reversal of dwarfism in genetically dwarf plants
65. When we peel the skin of a potato tuber, we remove
(A) periderm
(B) epidermis
(C) cuticle
(D) sapwood

66. Identify the incorrect statement -
(A) In asexual reproduction, the offspring produced are morphologically and genetically identical to the parents.
(B) In asexual reproduction, a single parent produces offspring, with or without the formation of gametes.
(C) Conidia are asexual structures in *Penicillium*.
(D) Zoospores are sexual reproductive structures.
67. *Funaria* differs from *Dryopteris* in having -
(A) Independent gametophyte
(B) Dependent gametophyte
(C) Independent sporophyte
(D) Dependent sporophyte
68. The giant redwood tree (*Sequoia sempervirens*) is a/an -
(A) Angiosperm
(B) Free fern
(C) Pteridophyte
(D) Gymnosperm
69. Secondary Growth in the stelar region is initiated due to the activity of
(A) xylem
(B) phloem
(C) cambium
(D) bundle sheath
70. In a dihybrid cross, if you get 9:3:3:1 ratio, it denotes that -
(A) the alleles of two genes are interacting with each other
(B) it is a multigenic inheritance
(C) it is a case of multiple allelism
(D) the alleles of two genes are segregating independently

71. When the body of the ovule is inverted in such a way that it bends back alongside the funicle and the micropyle lies close to the hilum, the ovule is said to be -
- (A) Orthotropous
(B) Anatropous
(C) Amphitropous
(D) Circinotropous
72. The enzyme that is not found in a C_3 plant is -
- (A) RuBP carboxylase
(B) PEP carboxylase
(C) NADP Reductase
(D) ATP Synthase
73. A fruit that develops from bicarpellary, syncarpous, inferior ovary and bears pappus is -
- (A) Pome
(B) Drupe
(C) Cypsela
(D) Caryopsis
74. What causes Loose Smut of wheat?
- (A) *Ustilago kolleri*
(B) *Ustilago avenae*
(C) *Ustilago hordei*
(D) *Ustilago tritici*
75. What according to Mendel was responsible for the inheritance of specific traits?
- (A) Genes
(B) Factors
(C) Chromosomes
(D) DNA

76. Algae are autotrophic and photosynthetic. But which of the following is parasite algae?
- (A) *Oedogonium*
(B) *Ulva*
(C) *Ulothrix*
(D) *Cephaleuros*
77. The fusion of the second male gamete with the secondary nucleus is called triple fusion and the product is known as -
- (A) Seed
(B) Embryo
(C) Endosperm
(D) Cotyledons
78. Dark reaction in photosynthesis is called so, because
- (A) it can occur in dark also.
(B) it does not depend on light energy.
(C) it cannot occur during day light.
(D) it occurs more rapidly at night.
79. Avena coleoptile test is for which of the flowering hormone?
- (A) IAA
(B) NAA
(C) ABA
(D) GA
80. The filamentous thread like fungal bodies are called mycelium. But in which of the following pseudomycelium is present?
- (A) *Yeast*
(B) *Mucor*
(C) *Rhizopus*
(D) *Puccinia*

B - SECTION - III
SCIENCE (CBZ) ZOOLOGY

81. Identify the wrong statement, which is not observed during meiosis?
(A) Pairing of homologous chromosomes
(B) Four haploid cells are formed
(C) At the end of meiosis the number of chromosomes are reduced to half
(D) Two cycles of DNA replication occurs
82. Reappearance of certain ancestral characters, which had either disappeared or were reduced in the offspring is known as
(A) Homologous
(B) Atavism
(C) Vestigial
(D) Analogous
83. Glycolysis is the initial process of cellular respiration in which glucose is broken down to the level of -
(A) Pyruvic acid
(B) Acetyl-CoA
(C) Lactic acid
(D) Citric acid
84. Which type of cleavage is found in insects?
(A) Discoidal
(B) Holoblastic
(C) Coeloblastula
(D) Superficial
85. Hepato-pancreatic duct opens into the duodenum and carries -
(A) Bile
(B) Pancreatic juice
(C) Both Bile and Pancreatic juice
(D) Saliva

86. In normal adult blood pressure is expressed as -
(A) 80/120 mm Hg
(B) 120/80 mm Hg
(C) 120/90 mm Hg
(D) 90/50 mm Hg
87. Which one of the following sets of animals belong to a single taxonomic group?
(A) Cuttlefish, Jellyfish, silverfish, dogfish, starfish
(B) Bat, pigeon, butterfly
(C) Monkey, chimpanzee, man
(D) Snake, tapeworm, earthworm
88. Which among the following has 23 chromosomes?
(A) Spermatogonia
(B) Zygote
(C) Secondary oocyte
(D) Oogonia
89. The deoxygenated blood is carried by to the lungs.
(A) pulmonary artery
(B) pulmonary vein
(C) systemic artery
(D) carotid artery
90. The amount of air that moves in and out of the lungs, with each inspiration and expiration is called
(A) Residual volume
(B) Vital capacity
(C) Tidal volume
(D) Tidal capacity

91. Corpus luteum secretes a hormone called -
 (A) Prolactin
 (B) Progesterone
 (C) Aldosterone
 (D) Testosterone
92. The sequence of communities of Primary plant succession in water (Hydrosere) is -
 (A) Phytoplankton, sedge, free floating hydrophytes, rooted hydrophytes, grasses and trees
 (B) Phytoplankton, free floating hydrophytes, rooted hydrophytes, sedges, grasses and trees
 (C) Free floating hydrophytes, sedges, phytoplankton, rooted hydrophytes, grasses and trees
 (D) Phytoplankton, rooted submerged hydrophytes, floating hydrophytes, reed swamp, sedges, meadow and trees
93. The nitrogen base not present in DNA structure -
 (A) Adenine
 (B) Guanine
 (C) Uracil
 (D) Cytosine
94. Which of the following pairs is wrong?
 (A) Uricotelic - Birds
 (B) Ureotelic - Insects
 (C) Ammonotelic - Tadpole
 (D) Ureotelic - Elephant
95. Who proposed the Fluid Mosaic Model of Plasma membrane?
 (A) Camillo Golgi
 (B) Schleiden and Schwann
 (C) Singer and Nicolson
 (D) Robert Brown

96. The outermost tough, dense and highly vascular membrane of the brain is called -
 (A) Pia mater
 (B) Arachnoid layer
 (C) Dura mater
 (D) Grey matter
97. Crossing over occurs between -
 (A) Non-sister chromatids of non-homologous chromosome at Zygotene stage of prophase-1
 (B) Non-sister chromatids of homologous chromosome at Pachytene stage of prophase-1
 (C) Non-sister chromatids of non-homologous chromosome at Pachytene stage of prophase-1
 (D) Non-sister chromatids of homologous chromosome at Zygotene stage of prophase-1
98. Kidney of man is -
 (A) Opisthonephros
 (B) Protonephros
 (C) Mesonephros
 (D) Metanephros
99. Which of the following is not a producer?
 (A) Spirogyra
 (B) Agaricus
 (C) Volvox
 (D) Nostoc
100. Analogous organs arise due to -
 (A) Divergent evolution
 (B) Artificial selection
 (C) Genetic drift
 (D) Convergent evolution

B - SECTION - III
CLASSICAL SANSKRIT

41. परोक्षपद्धतिः बहुलतया कस्मिन् पाठे वाह्यते ?

- (A) गद्य
- (B) सूत्र
- (C) नाट्य
- (D) पद्य

120194

42. वाग्-रूपं भावप्रकटनमेव

- (A) पठनम्
- (B) निरीक्षणम्
- (C) श्रवणम्
- (D) भाषणम्

120194

43. दशकुमारचरितस्य नायकः कः ?

- (A) राजवाहनः
- (B) दामोदरः
- (C) देवदत्तः
- (D) उदयनः

120194

120194

44. "अभ्यासः सर्वशास्त्राणां बोधादपि गरीयसी" इति

- (A) Traditional Method
- (B) Project Method
- (C) Text book Method
- (D) Direct language Method

120194

120194

45. अनादि निधना नित्या वागुत्सृष्टा

- (A) आत्म
- (B) परम्
- (C) स्वयम्
- (D) अहम्

120194

46. त्रि-सप्तमी बहुवचने -

- (A) त्रिषु
- (B) त्रयेषु
- (C) त्रीषु
- (D) त्रयसु

120194

47. कस्मिन् मूल्याङ्कने भिन्नता न दृश्यते ?

- (A) वस्तुनिष्ठे
- (B) मौखिके
- (C) निबन्धात्मके
- (D) साक्षात्कारे

120194

48. एतेषु दण्डान्वयपद्धत्याः समुचित-क्रमः कः ?

- (A) विशेषण-विशेष्य-क्रिया ।
- (B) विशेष्य-विशेषण-क्रिया
- (C) विशेष्य-क्रिया-प्रत्ययः ।
- (D) क्रिया-प्रत्यय-विशेषणम्

120194

49. "SANSKRIT WORTERBUCH" इति

- (A) महाविद्यालयः
- (B) नाटकम्
- (C) काव्यम्
- (D) अभिधा

120194

120194

50. भवभूतेः रचना का अस्ति ?

- (A) नैषधीचरितम्
- (B) मालतीमाधवम्
- (C) चण्डीशतकम्
- (D) छन्दप्रशस्तिः

51. भीतगोविन्दस्य सर्गाः कति ?

- (A) 8
- (B) 10
- (C) 12
- (D) 14

120194

52. पूर्णाङ्गशिक्षणे

- (A) व्याख्यानम्
- (B) स्वयं मूल्याङ्कनम्
- (C) स्वयं प्रेरणा
- (D) प्रत्यक्षीकरणम्

120194

53. Cognitive Aim -

- (A) ज्ञानात्मकं लक्ष्यम्
- (B) भावात्मकं लक्ष्यम्
- (C) कौशलात्मकं लक्ष्यम्
- (D) स्वशिक्षणं लक्ष्यम्

120194

54. दृश्-धातोः लोट् उत्तमैकवचने -

- (A) पश्यतु
- (B) पश्यामि
- (C) पश्यानि
- (D) पश्यन्ति

120194

55. कः महावीरचरितस्य

- (A) रामः
- (B) कर्णः
- (C) महावीरः
- (D) रावणः

56. ओडिशाप्रान्ते प्राथमिकस्तरे कदा

संस्कृतम्

प्रारम्भत ?

- (A) 2012
- (B) 2015
- (C) 2005
- (D) 2010

120194

57. इदम् (पु) तृतीयाबहुवचने -

- (A) अभिः
- (B) ऐभिः
- (C) एभिः
- (D) अनेन

120194

58. संस्कृतसाहित्यस्य आद्यनाट्यकारः कोऽस्ति ?

- (A) दण्डिः
- (B) कालिदासः
- (C) भासः
- (D) श्रीहर्षः

120194

59. पूर्वज्ञानेन सह पाठगतनवीनज्ञानस्य संबन्धः किम् ?

- (A) प्रयोगः
- (B) उद्देश्यम्
- (C) प्रस्तुतिः
- (D) प्रस्तावना

120194

60. छात्राणां पठितुम् अधिकः उत्साहः वर्धते ?

- (A) आरोहः पद्धतेः
- (B) अवरोहः पद्धतेः
- (C) परियोजनापद्धतेः
- (D) पाठ्यपुस्तकपद्धतेः

120194

61. "पश्यति दिशि दिशि रहसि भवन्तम्" इति कुत्र विद्यते ?

- (A) कुमारसम्भवे
- (B) गीतगोविन्दे
- (C) शृङ्गारशतके
- (D) नीतिशतके

120194

62. भण्डारकरमहोदयस्य मतेन अनुवादपद्धतिः विधम्।

- (A) पञ्च
- (B) द्वि
- (C) चतुर्
- (D) षड्

120194

63. कया पद्धत्या छात्राणां मतिः तीक्ष्णा भवति ?

- (A) आरोहः
- (B) अवरोहः
- (C) प्रत्यक्षः
- (D) परोक्षः

120194

64. पाठ्यक्रमः निर्दिष्टसमयावधौ समापयितुं जन्म अत्यन्तम्।

- (A) प्रत्यक्षपद्धतिः
- (B) परोक्षपद्धतिः
- (C) आरोहपद्धतिः
- (D) अवरोहपद्धतिः

120194

65. शीर्षककथनं कस्मिन् सोपाने भवति ?

- (A) उपक्रमे
- (B) उपस्थापने
- (C) अनुवाक्ये
- (D) प्रस्तुतीकरणे

120194

66. अहन् + सु = (शुद्धं निष्पन्नं रूपम्)

- (A) अहःसु
- (B) अहंसु
- (C) अहषु
- (D) अहोसु

120194

67. मूल्याङ्कनं कति विधम् ?

- (A) त्रिविधम्
- (B) चतुर्विधम्
- (C) द्विविधम्
- (D) षड्विधम्

120194

68. राजन् - द्वितीयैकवचने -

- (A) राजानम्
- (B) राजन्
- (C) राजम्
- (D) राजाम्

120194

69. उद्देश्यम् इति अस्ति।

- (A) Introduction
- (B) Activity
- (C) Objectives
- (D) Content

70. भाषायाः प्रथमरूपं किम् ?

- (A) लेखनम्
- (B) मौखिकम्
- (C) पठनम्
- (D) श्रवणम्

71. गद्यस्य उद्देश्यं किम्?

- (A) कथाकथनम्
- (B) स्पष्टकथनम्
- (C) गायनम्
- (D) अर्थबोधनम्

72. "वाक्" इति पदारम्भस्य काव्यस्य कविः

- अस्ति ?
- (A) भासः
- (B) दण्डिः
- (C) भवभूतिः
- (D) कालिदासः

73. मुनि - सप्तम्यैकवचने -

- (A) मुनिम्
- (B) मुन्याम्
- (C) मुन्यौ
- (D) मुनौ

74. सूत्रे अविद्यमानस्य अर्थस्य विषये विचारः

कथ्यते।

- (A) विग्रहः
- (B) आक्षेपः
- (C) पदसंज्ञाः
- (D) नियमः

75. लाटिन् भाषायां "DOVO" संस्कृतभाषायां किम् ?

(A) द्वि

(B) दुहित्वा

(C) दुग्ध

(D) दोग्ध

76. Formal Grammar. (तात्त्विकव्याकरणम्).....

(A) सूत्रविश्लेषणम्

(B) शब्दविश्लेषणम्

(C) अर्थविश्लेषणम्

(D) भाषाविश्लेषणम्

77. सामान्यश्रवणं कति विधम्?

(A) षड्

(B) द्वि

(C) पञ्च

(D) सप्त

78. नैषधीयचरितस्य सर्गाणां संख्या: का: ?

- (A) 12
- (B) 16
- (C) 18
- (D) 22

120194

79. शिक्षण-उद्दिश्यं केन सफलं भवति ?

- (A) ज्ञानेन
- (B) धनेन
- (C) दर्शनेन
- (D) अङ्केन

120194

80. अथादः पदसन्धानो

- (A) गद्यम्
- (B) पद्यम्
- (C) शब्दम्
- (D) उच्चारणम्

120194

81. लेखनात् अनन्तरं तदेव अनुकृत्य लेखनम्।

- (A) प्रतिलेखनम्
- (B) अनुलेखनम्
- (C) श्रुतलेखनम्
- (D) द्रुतलेखनम्

120194

82. एतेषु व्याकरणशास्त्रस्य रचयिता कः अस्ति ?

- (A) भर्तृहरिः
- (B) वाणभट्टः
- (C) कालिदासः
- (D) भवभूतिः

83. यवनस्य स्त्री -

- (A) यवानी
- (B) यवनी
- (C) यवनानी
- (D) यवना

120194

84. किं शुद्धम् अस्ति?

- (A) शूर्पणखा
- (B) श्रुपणखा
- (C) शूर्पणखा
- (D) शूर्पणखा

120194

85. श्रीहर्षेण किं रचितम् ?

- (A) कादम्बरी
- (B) बालचरितम्
- (C) कर्णभारम्
- (D) अर्णववर्णनम्

120194

86. विद्यालये व्याकरणाशिक्षणाय कति पद्धतयः प्रयुज्यन्ते?

- (A) तिस्रः
- (B) चतस्रः
- (C) पञ्च
- (D) द्वे

120194

87. कदा ओडिशाप्राने शिक्षालारत्री

प्रारभते ?

- (A) 2012
(B) 2010
(C) 1980
(D) 1985

120194

88. वधू - तृतीयैकवचने -

- (A) वधूम
(B) वधूना
(C) वध्वा
(D) वधुना

120194

89. गो-शब्दस्य प्रथमा बहुवचने किं रूपम् ?

- (A) गवाः
(B) गावः
(C) गावाः
(D) गवः

120194

90. परावाणी नाम

- (A) वैखरी
(B) वेदमयी
(C) सरस्वती
(D) पश्यन्ती

120194

गद्यभागं पठित्वा शुद्धम् उत्तरं चिनुत।

करिगिरिगत नगरे चन्द्रो नाम सुवि

प्रतिवराति स्म तस्य पुत्रा वानरक्रीडास्ता वानरराज

नित्यामेव विविधैः भोज्यपदार्थैः पुष्टिं नयन्ति स्म।

तस्मिन् राजगृहे बालवाहनयोग्यं मेषयूथम् आसीत्।

तेषां मेषाणां मध्ये एको मेषः जिह्वालोलुपताया

अहर्निशं महानसं प्रविश्य यत् पश्यति तद् मस्यति।

ते च सूपकाराः यत्किञ्चित् काष्ठं, मृण्मयं माजनं

कांस्यताम्रपात्रं वा पश्यन्ति तेन तम् आशु ताडयन्ति

स्म।

मेषस्य सूपकाराणां च कलहम् अदेव्य

नीतिविदाम् अग्रणीः वानरयूथपतिः अचिन्तयत् -

'एतेषां कलहो न वानराणां हिताय।' एवं विचार्य स

यूथपः सर्वान् कपीन् आहूय रहसि अवदत् -

सूपकाराणां मेषेण सह एषः कलहः नूनं

भवतां विनाशकारणं भविष्यति। ततः सर्वेषां संक्षयो

न भवेत्, तदेतद् राजभवनं परित्यज्य वनं गच्छामः।

91. संक्षयः - प्रकृतिप्रत्ययं किम्?

- (A) सम् + लि + अण्
(B) सम् + क्षिय् + अच्
(C) सम् + लि + अच्
(D) सम् + क्षिय् + घञ्

92. मेषेण - सक्कारणविभक्तिनिरूपणं कुरुत -

- (A) करणे कर्तृया
(B) अनुक्ते कर्तरि तृतीया
(C) सह योगे तृतीया
(D) हेतौ तृतीया

93. 'सपदि' इति शब्दस्य कोऽर्थः ?

- (A) भोजन
- (B) त्वरितम्
- (C) आनन्द
- (D) सह

120194

94. अहर्निशम्-समासस्य नाम किम् ?

- (A) द्वन्द्वः
- (B) कर्मधारयः
- (C) द्विगुः
- (D) नञ् तत्पुरुषः

120194

95. तदेतद्-सन्धिविच्छेदरूपं किम् ?

- (A) तद् + एतद्
- (B) तत् + एतद्
- (C) तत् + इतद्
- (D) तत् + ऐतद्

120194

पद्यभागं पठित्वा शुद्धम् उत्तरं लिखत

जन्म यस्य पुरोर्वशे युक्तरूपमिदं तव

पुत्रमेवं गुणोपेतं चक्रवर्तिनामाप्नुहि ।।

यो हनिष्यति वध्यं त्वां रक्ष्यं रक्षिष्यति द्विजम् ।

हंसो हि क्षीरमादत्ते तन्मिश्राद् वर्जयत्यपः ।।

96. पुरोर्वशे-इति कः समास ?

- (A) तत्पुरुषः
- (B) द्विगुः
- (C) अव्ययीभावः
- (D) द्वन्द्वः

120194

97. गुणोपेतं-सन्धिविच्छेदरूपं किम् ?

- (A) गुण + उपेत
- (B) गुणो + उपेतम्
- (C) गुण + उपेतम्
- (D) गुण + पेत

120194

98. उपेत - प्रकृतिप्रत्ययं किम् ?

- (A) उप + शत्रु
- (B) उप + शत्रु
- (C) उप + शत्रु
- (D) उप + शत्रु

120194

99. अपः - शब्दस्यार्थः ।

- (A) दूरम्
- (B) निन्दुकः
- (C) जलम्
- (D) भोजनम्

120194

100. हंसः - इति सकारणविभक्तिः किम् ?

- (A) कर्तरि प्रथमा
- (B) अनुक्ते कर्तरि प्रथमा
- (C) इति योऽर्थे प्रथमा
- (D) उक्ते कर्मणि प्रथमा

120194

B - SECTION - III
URDU

41. "ہماری آزادی" کس کا مضمون ہے؟

(A) ابوالفضل محمد

(B) سید احمد حسین

(C) فیض سہیل پوری

(D) پریم چند

42. کلاس روم میں طلباء سے انفرادی بلند خوانی کرانے کا مقصد کیا

ہوتا ہے:

(A) طلباء کی صلاحیت کی جانچ

(B) سبق کے معنی کی تفہیم

(C) تلفظ اور اوقاف کی درستگی

(D) قواعد صحیح تفہیم

43. گھیسو کونسا نسانے کا کردار ہے؟

(A) نفن

(B) آنندی

(C) حج اکبر

(D) نئی بیوی

44. لفظ بلند کی ضد کیا ہوگی؟

(A) نشیب

(B) زیر

(C) نیچا

(D) پست

45. سبق کی تدریس سے قبل تمہیدی گفتگو کا مقصد کیا ہونا چاہئے:

(A) طلباء کو نظم و ضبط کی تلقین کرنا

(B) طلباء کو اظہار خیال کا موقع فراہم کرنا

(C) طلباء کو گفتگو کا موقع فراہم کرنا

(D) طلباء کو موضوع کی جانب متوجہ کرنا

46. اردو کس زبان کا لفظ ہے؟

(A) عربی

(B) ترکی

(C) فارسی

(D) سنسکرت

47. "خانہ جنگی" کس طرح کا ڈراما ہے؟

(A) معاشرتی ڈراما

(B) مزاحیہ ڈراما

(C) تاریخی ڈراما

(D) اصلاحی ڈراما

48. پرائمری سطح پر نظم کی بلند خوانی کے وقت اساتذہ کی توجہ کس

بات پر ہونی چاہئے۔

(A) نظم کے مفہوم پر

(B) موثر انداز نظم خوانی پر

(C) سبق کے سوالات پر

(D) لطف اندوزی پر

49. "امراؤ جان ادا" میں کہاں کی تہذیب کی جھلک ملتی ہے؟

- (A) لکھنؤ
(B) دہلی
(C) حیدرآباد
(D) مراد آباد

50. فاتح قوم کا مفتوح قوم پر سب سے سخت وار کیا ہوتا ہے؟

- (A) معینہ پر قبضہ کر لینا
(B) تارن لوزہریلا بنا دینا
(C) اپنی لڑائی کا احساس دلانا
(D) تہذیبی اشتراک قائم کرنا

51. مشکل الفاظ کے سلسلے میں اساتذہ کا طریقہ کیا ہونا چاہئے۔

- (A) دو بار تدریس مشکل الفاظ کے معنی بتانا چاہئے
(B) بلکہ دو بار مشکل الفاظ کی تشریح لکھنی چاہئے
(C) طلباء کو لغت دیکھنے کا مشورہ دینا چاہئے
(D) مشکل الفاظ کو نظر انداز کر دینا چاہئے

52. ماہرین تعلیم کو بان سیکھنے کے عمل کو کیسا عمل تصور کرتے ہیں:

- (A) فطری عمل
(B) اکتسابی عمل
(C) ذاتی عمل
(D) مخفی عمل

53. پرائمری سطح پر اردو کی تدریس کا مقصد کیا ہوتا ہے؟

- (A) اردو بولنا سکھانا
(B) اردو پڑھنا سکھانا
(C) اردو لکھنا سکھانا
(D) ورج بالا سبھی

54. "ہندوستانی تہذیب کے عناصر" کس کا مضمون ہے۔

- (A) پریم چند
(B) ابوالفیض سحر
(C) سید احتشام حسین
(D) کرامت علی کرامت

55. تدریسی عمل کا پہلا اہم جزو کے تسلیم کیا جاتا ہے؟

- (A) متن کی قرات کو
(B) مشکل الفاظ کی تفہیم کو
(C) تمہیدی گفتگو کو
(D) عبارت کی تشریح کو

56. املانویسی میں تدریس کے کن بنیادی صلاحیتوں کو بروئے کار لایا

- جاتا ہے؟
(A) پڑھنا اور لکھنا
(B) سننا اور لکھنا
(C) بولنا اور لکھنا
(D) سننا اور پڑھنا

57. درج ذیل میں صفت نسبتی کی صحیح مثال کون سی ہے؟

- (A) درزی
(B) تاحی
(C) قومی
(D) بزدلی

58. ضمنی مطالعے کے سلسلے میں اساتذہ کو کس بات کی ترغیب دینی چاہئے۔

- (A) طلباء لائبریری کتابیں حاصل کر کے مطالعہ کریں
(B) طلباء رسائل و جرائد کا مطالعہ کریں
(C) طلباء معلومات عامہ کے مقابلوں میں شرکت کریں
(D) درج بالا سبھی اقوال درست ہیں

59. لفظ قصہ کے صحیح جمع کی نگاند ہی کیجئے؟

- (A) قصص
(B) قصیص
(C) قصاص
(D) قصائص

60. درج ذیل میں سے کئی لفظ میں نابطور سابقہ نہیں ہے۔

- (A) ناروا
(B) ناتمام
(C) نااہل
(D) ناخدا

61. معروضی جانچ میں کس طرح کا سوال شامل نہیں ہوتا۔

120194

- (A) صحیح متبادل کے انتخاب والا سوال
(B) جوڑ لگانے والا سوال
(C) خالی جگہ پر کرنے والا سوال
(D) مختصر جواب والا سوال

62. بچوں کے لئے احساسات و معلومات کے اظہار کا سب سے موثر ذریعہ کیا ہے:

120194

- (A) مادری زبان
(B) ثانوی زبان
(C) قومی زبان
(D) غیر ملکی زبان

63. طلباء کو خاموش مطالعے کا مشورہ کس غرض سے دیا جاتا ہے؟

120194

- (A) مفہوم عبارت پر توجہ دینے کی غرض سے
(B) حروف کی ادائیگی پر توجہ دینے کی غرض سے
(C) لحن عبارت پر توجہ دینے کی غرض سے
(D) اوقاف عبارت پر توجہ دینے کی غرض سے

64. طلباء کی تحریری مہارت کو فروغ دینے کی غرض سے اساتذہ کو

120194

- موضوع کے انتخاب میں کس بات کا خیال رکھنا چاہئے
- (A) طلباء کی دلچسپی پر
(B) اپنی پسند کا
(C) موضوع کی اہمیت کا
(D) عوامی ضرورت کا

65. اساتذہ کو مضمون نگاری کے سلسلے میں کس طرح کے موضوعات کا انتخاب کرنا چاہئے۔

- (A) سماجی مسائل پر مبنی موضوعات
(B) طلباء کے تجربات و مشاہدات پر مبنی موضوعات
(C) ملک و قوم کو درپیش مسائل پر مبنی موضوعات
(D) سائنسی ایجادات پر مبنی موضوعات

66. تدریسی عمل کا آخری جزو کسے قرار دیا جاتا ہے؟

- (A) تمہیدی گفتگو
(B) متن کی قرأت
(C) عبارت کی تشریح
(D) نتیجہ پایلی جانچ

67. پرائمری سطح پر تدریس کے عمل میں کسے ضروری تصور کیا جاتا ہے؟

- (A) مصنف کے احوال و کوائف کا علم فراہم کرنا
(B) موضوع سے متعلق دیگر مواد فراہم کرنا
(C) غائبانہ میں موجود الفاظ کے معنی و مطلب سمجھانا
(D) موضوع کا خلاصہ بیان کرنا

68. احتشام حسین نے مشترکہ ہندوستانی تہذیب کی علامت کے طور پر کس زبان کی اہمیت کو واضح کیا ہے؟

- (A) اُردو
(B) ہندی
(C) بنگالی
(D) پنجابی

درج ذیل عبارت کو غور سے پڑھئے اور نیچے دئے گئے سوالات کا صحیح جواب دیجئے:

"علامہ اقبال سیالکوٹ میں پیدا ہوئے۔ ان کی ابتدائی تعلیم یہیں ہوئی پھر لاہور میں اعلیٰ تعلیم پائی۔ ان کے بعد وہ یورپ گئے اور انگلستان سے قانون کی اور جرمنی سے فلسفے میں ڈاکٹریٹ کی ڈگری حاصل کی۔ ابتدائی تعلیم کے زمانے ہی سے اقبال شعر کہنے لگے تھے۔ اقبال نے شاعری کی ابتداء غزل سے کی اور دماغ سے اصلاح لی۔ آگے چل کر انہوں نے اپنی شاعری کو اپنے پیغام اور فکر کے اظہار کا ذریعہ بنا لیا۔ وہ حرکت و عمل اور خودی کی تعلیم دیتے ہیں اور ان خوبیوں کو انسان کی بقاء کے لیے ضروری سمجھتے ہیں۔"

69. علامہ اقبال کہاں پیدا ہوئے:

- (A) سیالکوٹ
(B) لاہور
(C) امرتسر
(D) جلدھر

70. اقبال نے اعلیٰ تعلیم کہاں سے حاصل کی؟

- (A) دہلی
(B) لاہور
(C) کلکتہ
(D) کراچی

74. حالی کی تصنیف مقدمہ شعر و شاعری کے سلسلے میں کون سا قول درست ہے۔

- (A) یہ مرصع نثر کی ایک عمدہ مثال ہے۔
(B) یہ ایک تاریخی دستاویز ہے۔
(C) یہ باقاعدہ تنقید کی پہلی کتاب ہے۔
(D) یہ نثری اصناف کی تنقید ہے۔

75. خانہ جنگی کس طرح کا ڈراما ہے:

- (A) المیہ ڈراما
(B) طربیہ ڈراما
(C) مزاحیہ ڈراما
(D) المیہ و طربیہ ڈراما

76. اڑیشا کا پہلا اردو شاعر کے تصور کیا جاتا ہے:

- (A) ہردے رام جودت
(B) عبدالجید بھویاں
(C) لکشمی نرائن مشرا
(D) کرامت علی کرامت

77. درج ذیل میں صحیح جملے کی نشاندہی کیجئے۔

- (A) دراصل میں وہ ایماندار ہے۔
(B) یہ تسویر تاج محل کی ہے۔
(C) میں ابھی واپس آؤں گا۔
(D) ان دونوں میں نودس کا فرق ہے۔

71. برمنی سے اقبال نے کس مضمون میں ڈاکٹریٹ کی ڈگری حاصل کی:

- (A) معاشیات
(B) قانون
(C) فلسفہ

(D) عمرانیات

72. اقبال نے اپنی عمر کی اصلاح کس شاعر سے لی؟

(A) امیر مینا

(B) ریاض خیر آبادی

(C) سیما بک آبادی

(D) داغ دہلوی

73. اقبال کے انسانی باطن کے لیے ضروری تصور کرتے ہیں:

- (A) خودی
(B) خود فریبی
(C) حق گوئی
(D) خود اعتمادی

78. "امراؤ جان ادا" کس کی تصنیف ہے:

- (A) پریم چند
(B) مرزا آبادی رسوا
(C) عصمت چغتائی
(D) علی عباس حسینی

79. گوہر مرزا کس ناول کا کردار ہے:

- (A) گودان
(B) چادر میلی سی
(C) امراؤ جان ادا
(D) ایشیت

80. مجروح سلطان پوری کا اصل نام کیا ہے:

- (A) اسرار الحسن خان
(B) ندیم الحسن خان
(C) مرزا واجد حسین
(D) بیرون حسن خان

81. "جلوہ دربار دہلی" کس کی نظم ہے:

- (A) اکبر آبادی
(B) فیض مسیح پوری
(C) علی کرامت
(D) نظیر اکبر آبادی

82. نظیر اکبر آبادی نے نظم "خجارت نامہ" میں کس چیز کو چھوڑنے کی بات کہی ہے:

- (A) مال و زر
(B) جاو و حشمت
(C) حرص و ہوا
(D) تخت و تاج

83. درج ذیل میں کون سا لفظ تائید ہے:

- (A) قصہ
(B) کہانی
(C) واقعہ
(D) سانحہ

84. نیاز فتح پوری کے شائع کردہ رسالے کی نشاندہی کیجئے۔

- (A) نقوش
(B) معاصر
(C) اوراق
(D) نگار

85. شورش سے بھاگتا ہوں دل ڈھونڈتا ہے۔

ایسا سکوت جس پر تقریر بھی فدا ہو

درج بالا شعر میں کس صنعت کا استعمال کیا گیا ہے:

- (A) تضاد
(B) رعایت لفظی
(C) تلمیح
(D) کنایہ

90. آزادی کس کا افسانہ ہے:

(A) ایم چند

(B) بیدی

(C) غلام عباس

(D) منٹو

120194

91. ابوالفیض نے کیسے سماجی گروہ کو سماج قرار دیا ہے:

(A) خواندہ

(B) ناخواندہ

(C) بے شعور

(D) باشعور

120194

92. آریہ ہندوستان کب آئے:

(A) 2000 قبل مسیح

(B) 1500 قبل مسیح

(C) 1000 قبل مسیح

(D) 500 قبل مسیح

120194

93. ڈراما "خانہ جنگی" میں کس مغل بادشاہ کا قصہ بیان ہوا ہے:

(A) اکبر

(B) جہانگیر

(C) ہمایوں

(D) شاہجہاں

120194

86. "کبھی بوس" کس کی نظم ہے:

(A) رحمت علی کراچی

(B) اکبر آبادی

(C) ایضاً آزاد

(D) فیض سہیلپوری

120194

87. علی سردار جعفری کو کس شعری مجموعے پر کیا نپٹہ ایوارڈ سے

نوازا گیا:

(A) امن کا ستارہ

(B) نئی دنیا کو سلام

(C) ایشیا باگ اٹھا

(D) پتھر کی دیوار

120194

88. "جلوہ دربار دہلی" میں کس دانش ورانے کے دربار کا نقشہ پیش

کیا گیا ہے:

(A) لارڈ کالے

(B) لارڈ ہاؤنٹ ہٹن

(C) لارڈ ہولنس

(D) لارڈ کرزن

120194

89. نظیر اکبر آبادی کا اصل نام کیا ہے؟

(A) نذیر

(B) ویر

(C) ویر

(D) بدر محمد

120194

94. کرامت علی کرامت کی تخلیق "آئن سٹائن کی وفات پر"
کا تعلق کس شعری صنف سے ہے:

- (A) قصیدہ
120194
(B) مثنوی
(C) غزل
(D) شہر آشوب

95. ارض کے صحیح متشابه لفظ کی نشاندہی کیجئے۔

- (A) قمر
120194
(B) آسمان
(C) زمین
(D) قمر

96. درج ذیل میں کنیت کی صحیح نشاندہی کیجئے۔

- (A) ابو سعید
120194
(B) علی
(C) ابو بکر
(D) غلام محمد

97. پریم چند کی تخلیق "قومی بچہتی" کا تعلق کس نثری صنف سے ہے:

- (A) ناول
120194
(B) نثر
(C) مضمون
(D) مضمون

98. درج ذیل میں حالی کی تصنیف کون سی ہے:

120194

- (A) دربار اکبری
(B) ایک قطرہ خون
(C) یادگار غالب
(D) سوانح مولانا روم

99. پریم چند نے ہندوستان میں اسلام پھیلنے کی اصل وجہ کے قرار

120194

- دیا ہے:
(A) عسکری قوت
(B) معاشی برتری
(C) وسیع النظری
(D) علمی برتری

100. کرامت علی کرامت کے خیال میں اس کو نسبت دہرومکان

120194

کس نے سکھایا:

- (A) آئزک نیوٹن
(B) نیکولا ٹسلا
(C) آئنسٹائن
(D) تھومس ایڈیسن

120194

క్రింది గద్యభాగమును చదివి 41వ ప్రశ్న నుండి
45వ ప్రశ్న వరకు త్రిమాధానములను
గుర్తించుము.

6 నుండి 13 శతాబ్దాల వరకున్న
కాంబోజ శాసనాలన్నీ భారతీయ సంబంధాలను
తెలిపేవే. 5వ శతాబ్ది నాటికే ప్యూనాన్లో
కౌండిన్య గోత్రీకుడైన జయవర్మ అనే రాజు
రాజ్యం చేసేవాడు. అతడు పూ-టి అనే చైనా
చక్రవర్తికి పగడపు బుద్ధప్రతిమను, అటు
తరువాత పాలించిన రుద్రవర్మ గంధపుప్రతిమను
పంపినట్లు ఆధారాలున్నవి.

కాంబోజిలో మొదట హీనయానం అటు
తరువాత హైందవ మహాయాన బౌద్ధులు
పరస్పర కలహాలు లేకుండా వర్ధిల్లినవి. ఈ
పరిస్థితి దాదాపు క్రీ||శ. 400-1400 వరకూ
ఉన్నది. యశోవర్మ అనే రాజు అంగకోర్ధామ్లో
బ్రాహ్మణాశ్రమంతో పాటు సౌగంధాశ్రమం కూడా
కట్టించినాడు. 10-13 శతాబ్దాల మధ్యన
పాలించిన రాజులంతా హైందవులు, మంత్రులు
మహాయాన బౌద్ధులు. ఈ మంత్రులెన్నో
బౌద్ధాలయాలు నిర్మించినారు. సత్యవర్మ అనే
మంత్రి (క్రీ||శ. 900) అంగకోర్ మందిర
నిర్మాణ పర్యవేక్షకుడు. రెండవ రాజేంద్ర వర్మ
మంత్రి

కవీంద్రుని, మదనుడూ. బెదప జయనాథుడు
మంత్రులై పండితుడూ అనేక బౌద్ధ విగ్రహాలను
ప్రతిష్ఠించి శాసనాలు చేయించినాడు. వా
శాసనాల్లో బ్రహ్మణ, విష్ణు, బుద్ధ త్రిమాధాన
స్తోత్రాలున్నవి. కాంబోజలో వలె హైందవనా
మహాయానమూ కలగాపులగంగ కలిసిపోయిన
సంఘటన మరెక్కడ కనిపించదు
అంగకోర్ధామ్, అంగకోర్ధమ్, తాస్టోమ్
మంత్రికాలు, మఠాలు జగత్ప్రసిద్ధమైనవి.
ఈనాడు కాంబోజలో ఉన్న బౌద్ధం సయాంతో
బౌద్ధం వలె సాధారణమైనదే. భిక్షకులకు మంచి
గౌరవం ఉన్నది. వారి నీతినియమాలు,
ఆదర్శవృత్తములు, వాళ్ళంతా ఉపాధ్యాయులుగా
యువకులను తీర్చిదిద్దుతారు. ఆ దేశంలోని
యువకులంతా కొంతకాలమైన బౌద్ధమందిరాల్లో
ఉండి క్రమశిక్షణం, నీతి నియమాలు,
విద్యాబుద్ధులు, మతజీవనం నేర్చుకుంటారు.

41. 5వ శతాబ్దిలో ప్యూనాన్ను పరిపాలించిన రాజు
ఎవరు?
(A) కౌండిన్యడు
(B) జయవర్మ
(C) పూ-టి
(D) రుద్రవర్మ

42. కాంబోజలో ప్రాచీనముతో కలగలిపినది ఏది?

- (A) హీనయానము
- (B) మహాయానము
- (C) చైనా రాజులు
- (D) ఉపాధ్యాయులు

120194

120194

120194

120194

43. ఈ క్రింది వానిలో సరికాని దానిని గుర్తించండి?

- (A) 6-13 శతాబ్దాల కాంబోజ శాసనాలు భారతదేశంతో సంబంధాన్ని తెలుపుతాయి.
- (B) 10-13 శతాబ్దాల మధ్య కాంబోజను పాలించిన రాజులందరూ బౌద్ధులు, మంత్రులంతా హిందువులు.
- (C) క్రిత్తి పండితుడు బుద్ధ పూజతో బాటు శివపూజను కూడా చేసేవాడు.
- (D) మంత్రులు బౌద్ధ అలయాలు నిర్మించారు.

44. అంకోడ్ మందిర నిర్మాణ పర్యవేక్షకుడు ఎవరు?

- (A) యశోవర్మ
- (B) జయవర్మ
- (C) సత్యవర్మ
- (D) రుద్రవర్మ

45. క్రిత్తి పండితుడు ఎవరి మంత్రి?

- (A) రెండవ రాజేంద్రవర్మ
- (B) ఐదవ జయవర్మ
- (C) సత్యవర్మ
- (D) జయవర్మ

120194

120194

120194

120194

క్రింది పద్యములను చదివి 46వ ప్రశ్ననుండి 50వ ప్రశ్న వరకు సమాధానములను గుర్తించుము.

“ఎండాకాలము గుడిసెల నెగరజిన్ను
తొలకరించిన వర్షము తొట్రుపరుప
ముసుగు బట్టగా రొంపిలో మూల్గుచున్న
కర్షకా! నీదు పెల్లెను గాంతురెవరు”
పరువు లేకున్న జగతి సంబరము లేదు
సంబరము లేక అన్నమే సైపబోదు
అన్నమే లేకయున్న సోయగము సున్న
సోయగము లేకయున్న మెచ్చుదురే జనులు.
“రొంపి” కి సరియైన అర్థాన్ని గుర్తించండి.

46. “రొంపి” కి సరియైన అర్థాన్ని గుర్తించండి.

- (A) నీరు
- (B) వరద
- (C) గాలి
- (D) బురద

47. "ఎగురడుము" అనగా నేమి?

- (A) కారిపోవుట
- (B) గాలికి సైకి విసురు
- (C) కూరిపోవుట
- (D) కిందపడుట

120194

48. 'తొలకరించుట' అంటే నీకు ఏమి తెలుస్తుంది?

- (A) పలుకరించుట
- (B) పులకరించుట
- (C) వర్షాకాలం మొదలు
- (D) ఎండాకాలం మొదలు

120194

49. జనులు మెచ్చుకోవటానికి గల ఒక కారణం ఏది?

- (A) దుర్మార్గం
- (B) కోపం
- (C) ద్వేషం
- (D) సోయగం

120194

50. ప్రపంచములో ప్రతి మనిషికీ ఉండవలసినది ఏది?

- (A) పరువు
- (B) సంబరం
- (C) అన్నం
- (D) ధైర్యం

120194

51. 'పప్పుల కోసం అతను.....

- విక్రయించే మార్గాలను దోచుకున్నాడు
- అని గొప్పముక్క సత్యనారాయణ గారు అన్నారు
- (A) కలకత్తా - మద్యం
 - (B) ఫోటం - గొడ్డులు
 - (C) ఆస్తులు - పాస్తులు
 - (D) పస్తువులు - ఆభరణాలు

52. 'భాష ఆలోచనలకు ఆకృతి అని చెప్పినది

- ఎవరు?
- (A) జాన్సన్
 - (B) కిల హాట్రిక్
 - (C) స్టీవెన్ సన్
 - (D) సిల్వెస్టర్

53. చతురత్తా గణములు కల పద్యము ఏది?

- (A) సీసము
- (B) కరదము
- (C) మధ్యాక్కర
- (D) ఏదీకాదు

54. వాక్కునే పదం ఏ భాష నుండి వచ్చింది?

- (A) ద్రావిడం
- (B) సంస్కృతం
- (C) మళయాళం
- (D) తమిళం

55. వర్తమాల క్రమంలో కాకుండగా అకార సామ్యములను బట్టి ఒకే రకానికి చెందిన అక్షరాలను ఒకే వర్గంగా నేర్పించే పఠన బోధన పద్ధతిని ఏమందురు?

- (A) అక్షర పద్ధతి
- (B) పదపద్ధతి
- (C) వాక్యపద్ధతి
- (D) నవీనాక్షర పద్ధతి

120194

120194

56. 1964 - 1966 నాటి విద్యా మిషన్ ఏది?

- (A) కొఠారి మిషన్
- (B) రాధాకృష్ణన్ మిషన్
- (C) మొదలియార్ మిషన్
- (D) ఈశ్వరీబాయి మిషన్

120194

57. మహాప్రస్థానంలో ఎగిరి, ఎగిరి ఎగిరి పడుతున్నవి ఎన్ని లక్షల మేరపులు అని శ్రీశ్రీ గారు అన్నారు?

- (A) 70 లక్షలు
- (B) 60 లక్షలు
- (C) 80 లక్షలు
- (D) 90 లక్షలు

120194

58. పార్లమెంటు నిర్బంధ ఉచిత విద్యా హక్కు బిల్లును ఎప్పుడు ఆమోదించింది?

- (A) జనవరి - 2009
- (B) జనవరి - 2008
- (C) జనవరి - 2010
- (D) జనవరి - 2006

120194

59. క్రింది వానిలో దేనిని ఓష్ట్యాలుగా పిలుతురు?

- (A) ప-బ-భ-మ
- (B) య-ర-ల-వ
- (C) త-ద-ద
- (D) క-ఖ-గ-ఘ

120194

60. "తల్లిపాలు తాగి పెరిగినవాడికి దాదిపాలు తాగి పెరిగినవాడికి ఎంత తేడా ఉంటుందో మాతృభాషలో విషయం నేర్చుకొన్నవాడికి పరభాషలో నేర్చుకొన్నవాడికి అంతే తేడా ఉంటుంది" అన్నది ఎవరు?

- (A) రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్
- (B) గురురాజ్ బెనర్జీ
- (C) కొమ్మర్రాజు వెంకట లక్ష్మణరావు
- (D) రాసబిహారీ బోస్

120194

61. వచ్చులోని పదాలను విడదీసి ప్రతి పదానికి

అర్థం చెబుతూ వివరణ ఇస్తూ స్వరూప,

స్వభావాలను విడమర్చి వర్ణపేర్లు వర్ణపేర్లు

విమోచించు?

(A) ఖండన పద్ధతి

(B) పూర్ణ పద్ధతి

(C) అంశాల పద్ధతి

(D) పఠన పద్ధతి

62. మూల్యాంకన ప్రక్రియలో సోపానాలు ఎన్ని?

(A) 3

(B) 6

(C) 5

(D) 4

63. వ్యంగ్య చిత్రాలు, భార్య చిత్రాలు

ధారాపటాలు, స్థూలాకృతి చిత్రాలు

ఉపకరణాల కోవలోనికి వస్తాయి?

(A) త్రిపాఠ్య ఉపకరణాలు

(B) ద్విపాఠ్య ఉపకరణాలు

(C) సాంకేతిక ఉపకరణాలు

(D) సామూహిక ఉపకరణాలు

64. స్వాతంత్ర్యానంతరం డిగ్రీ స్థాయిలో బోధనా

భాషగా మాతృభాష ఉండాలని పేర్కొన్న

కమీషన్ ఏది?

(A) రాధాకృష్ణ కమీషన్

(B) మొరళియార్ కమీషన్

(C) కొలార్ కమీషన్

(D) హార్థాగ్ కమీషన్

65. అభ్యసన ప్రక్రియను నిర్దేశించుటకు ఉపాధ్యాయుడు అనుకరించే విధానమే పద్ధతి అన్నది ఎవరు?

- (A) బేది
- (B) వెస్లీ
- (C) మైఖేల్
- (D) డాల్టన్

120194

120194

120194

120194

66. "కొప్పు" పర్యాయ పదాలు ఏవి?

- (A) గవాక్షము, వాతాయనము
- (B) కబరి, తురుము, మౌళి
- (C) కృతి, గ్రంథము, వాయనము
- (D) కరటము, అరిష్టము, వెలుగు

67. వంటగదిని విమల గారు దేనితో పోల్చారు?

- (A) విశ్రాంతి భవనము
- (B) శ్రమించే స్థలం
- (C) మార్కెట్
- (D) దెయ్యాల కొంప

68. పాఠశాలకు అవసరమైన ఆర్థిక మాసపశక్తి వనరులను సేకరించి సద్వినియోగం చేయడం దేనికి సంబంధించినది?

- (A) విద్యా ప్రణాళిక
- (B) విషయ ప్రణాళిక
- (C) సంస్థానిక ప్రణాళిక
- (D) వార్షిక ప్రణాళిక

69. 'నాకొక వక్రంలా వస్తువిచ్చి పోతుంది.'

దీనిలో అలంకారము ఏది?

- (A) ఉపమ
- (B) రూపకం
- (C) మత్యనుపాసం
- (D) దృష్టాంతము

70. మహాప్రస్థానికలో ఉపయోగించిన 'కాసారం'

అనే పదానికి అర్థం ఏమి?

- (A) సంసారం
- (B) సముద్రం
- (C) సాగరం
- (D) పైవన్నీ

71. ఈ క్రింది వానిలో నంది చేయకూడని

రూపం?

- (A) మాయిల్లు
- (B) వచ్చిచ్చి
- (C) మాయత్త
- (D) పుట్టినిల్లు

120194

72. ధర్మాలు, స్వభావాలు, సమాసక్షణాలు తెలిపే

నామవాచకం ఏది?

- (A) జాతి నామవాచకం
- (B) సంబంధ నామవాచకం
- (C) నిర్దేశాత్మక నామవాచకం
- (D) క్రియా నామవాచకం

120194

120194

73. Basic Education System ను వృద్ధి

చేసిన పద్ధతి ఏది?

- (A) ప్రాజెక్టు పద్ధతి
- (B) కృత్యాధార పద్ధతి
- (C) డాల్టన్ పద్ధతి
- (D) ప్రకల్పన పద్ధతి

120194

74. ఒక చస్తువు గూర్చి గాని, ప్రదేశం గూర్చి గాని ఏర్పడే ప్రత్యేక భావమును ఏమందురు?

- (A) వెఖరి
- (B) ప్రశంస
- (C) నైపుణ్యం
- (D) రసానుభూతి

120194

75. పితృణాం = విడదీయుము?

- (A) పితృ + ఋణం
- (B) పితృ + ఋణం
- (C) పితః + ఋణం
- (D) పితృ + ఋణం

120194

120194

76. రాబోయే కాలము వీటిని మరింతగా

విద్యార్థులలో ఉపయోగించే అవకాశాలున్నాయి.

- (A) సి.డి. ప్లేయర్
- (B) డి.వి. ప్లేయర్
- (C) ఐపాడ్
- (D) టేబుల్ టాకర్లు

120194

77. నన్నయ్య రచించిన మహాభారతం లోని పద్యాలు ఏ కవితా శైలిలో రచించబడినవి?

- (A) భావకవిత
- (B) చంపూ కవిత
- (C) సరళ కవిత
- (D) భాషా కవిత

120194

78. ఆలోచనలో అంతరాయం కలిగినప్పుడు ఆలోచన మారినపుడు మానసిక స్థితిని సూచించే గుర్తు ఏది?

- (A) పొట్టి గీత (-)
- (B) పొడుగు గీత (-)
- (C) క్రింది గీత (_)
- (D) ఛేద చిహ్నం (/)

120194

79. 'కంటిరెప్పన్న వేయనివారు'

దీనికి వ్యుత్పత్తి అర్థం ఏది?

- (A) దేవతలు
- (B) సురులు
- (C) అనిమిషలు
- (D) గంధర్వులు

120194

80. ఆదర్శ ప్రశ్నాపత్రానికి సంబంధించిన లక్ష్యాలను పరిశీలించుటను ఏమందురు?

- (A) ప్రామాణికత
- (B) విశ్వసనీయత
- (C) లక్ష్యాత్మకత
- (D) ఆచరణాత్మకత

120194

81. 'కృష్ణుడు వర్షమును గురించి జపము చేసాడు.'

ఇది ఏ అర్థంలో ఉన్న ద్వితీయ విభక్తి?

- (A) ఉద్దేశించిన
- (B) నిర్దేశించిన
- (C) కర్త
- (D) క్రియ

120194

82. పాఠశాలకు సమాజానికి సన్నిహిత

సంబంధం ఏర్పరుచునది ఏది?

- (A) సంస్థాగత ప్రణాళిక
- (B) విద్యా ప్రణాళిక
- (C) విషయ ప్రణాళిక
- (D) హార్షిక ప్రణాళిక

120194

83. తిక్కన కవితా గుణాలలో ప్రధానమైనది ఏది?

- (A) కథానిక
- (B) అత్యకథ
- (C) నాటకీయత
- (D) పదకవిత

120194

84. బోధనలో ఏ పద్ధతి అనుసరించుట ద్వారా

నిర్దాంతాలు, సూత్రములు రూపొందించుటకు అనువుగా ఉండును?

- (A) కథన పద్ధతి
- (B) సమస్య పద్ధతి
- (C) యూనిట్ పద్ధతి
- (D) సామూహిక పద్ధతి

120194

120194

85. విక్రమార్కుడు ఎవరి గురించి తపస్సు చేసి

మరణము గూర్చి వరాన్ని పొందాడు?

- (A) మహాకాళుని
- (B) మహారాణి
- (C) శక్తికి
- (D) దేవతకు

120194

120194

86. ప్రాజెక్టు పద్ధతిలో 5వ అంశం ఏది?

- (A) సమస్య గుర్తింపు
- (B) చర్చ
- (C) ప్రణాళిక
- (D) మూల్యాంకనం చేసి ఫలితాలు నిర్ధారించటం

120194

120194

120194

87. ప్రతిమ మహారాజునకు గంగ ఏ మహర్షి కుమార్తె అని చెప్పుకున్నది?

- (A) విభాండక మహర్షి
- (B) వశిష్ట మహర్షి
- (C) జహ్ను మహర్షి
- (D) జమదగ్ని

88. పాఠశాలకు సాధారణంగా సంవత్సరానికి ఎన్ని రోజుల పనిదినాలు (working days)

- ఉంటాయి?
- (A) 225
- (B) 220
- (C) 230
- (D) 215

120194

120194

89. తత్వము పదాలతో ఏర్పడిన సమాసాన్ని

..... అంటారు?

- (A) అచ్చిక
- (B) సాధము
- (C) మిశ్ర
- (D) సిద్ధ

120194

90. విమల గారు కుండల మీద ఉన్న వేటిని

తీసేద్దాం అన్నారు?

- (A) స్టిక్కర్లను
- (B) నల్లదనాన్ని
- (C) చెక్కిన పేర్లను
- (D) పై మూతలను

120194

120194

91. పద్య బోధన ప్రధానోద్దేశాలు ఏమి?

- (A) ఆనందానుభూతి, రసానుభూతిని కలిగించుట.
- (B) భాషా జ్ఞానాన్ని, విషయ జ్ఞానాన్ని పెంపొందించుట.
- (C) భాషా స్వరూపాన్ని, స్వభావాలను అవగతం చేయించుట.
- (D) ఛందోలంకార వ్యాకరణాలను బోధించుట.

120194

92. వేదము, బాణము దేనికి నానార్థాలు?

- (A) అంకురము
- (B) అంబుజము
- (C) అంబుకము
- (D) అక్షరము

93. సృష్టంగా, దోష రహితంగా రాయడం, విరామ చిహ్నాలు పాటిస్తూ రాయడం దేనికి సంబంధించినది?

- (A) నైపుణ్యం
- (B) జ్ఞానం
- (C) అవగాహన
- (D) వినియోగం

94. "లండన్ లోని విద్యార్థి బృందము శ్రీశ్రీ బృందాన్ని ఆహ్వానించింది." అనే వాక్యాన్ని కర్మణి వాక్యంగా మార్చండి.

- (A) విద్యార్థి బృందము లండన్ లో శ్రీశ్రీ బృందాన్ని ఆహ్వానించింది.
- (B) విద్యార్థి బృందాన్ని లండన్ లోని శ్రీశ్రీ బృందం ఆహ్వానించింది.
- (C) ఆహ్వానించింది లండన్ లోని విద్యార్థి బృందము శ్రీశ్రీ బృందాన్ని.
- (D) శ్రీశ్రీ బృందం లండన్ లోని విద్యార్థి బృందంచే ఆహ్వానించబడ్డారు.

120194

95. 1948 "A.F. Osborn" తన "Your Creative Power" అనే పుస్తకంలో ఏ పద్ధతి

గూర్చి వివరించాడు?

- (A) చర్చల పద్ధతి
- (B) అన్వేషణ పద్ధతి
- (C) అనుసంధాన పద్ధతి
- (D) మేధోన్నత పద్ధతి

96. నమూనాలు ఈ రకమైన బోధనోపకరణాలు

- (A) ద్విపార్శ్వ - దృశ్య వణ
- (B) ద్విపార్శ్వ - శ్రవణ
- (C) త్రిపార్శ్వ - దృశ్య
- (D) ఏకపార్శ్వ - దృశ్య

97. 'గరిమెళ్ళ సత్యనారాయణ గారి మరణం

ఏద్యబడని, గొప్పించని మరియు పాడుబడనిది' అని ఎవరు విచారం వ్యక్తం చేసారు?

- (A) సోమేశ్వరరావు
- (B) కామేశ్వరరావు
- (C) రామేశ్వరరావు
- (D) పండితులవారు

98. 'కొరవి గోపరాజు' ఎన్ని భాషలలో

కోవిదుడు?

- (A) నవభాషా కోవిదుడు
- (B) అష్టభాషా కోవిదుడు
- (C) సప్తభాషా కోవిదుడు
- (D) పంచభాషా కోవిదుడు

99. తన నేర్పడం అనేది చాలా కష్టమైన చర్య అని

కొరి అభిప్రాయము?

- (A) రెయిన్ బో
- (B) రైబర్న్
- (C) రోలర్
- (D) రోమింగ్

100. తల్లిలను ఏర్పర్చటానికి ప్రధానమైన అంశం

ఏది?

- (A) సామర్థ్యాలు
- (B) ప్రణాళిక
- (C) విషయ పరిజ్ఞానం
- (D) పైవన్నీ

41. हिंदी में अनुवाद कीजिए -

ଆପଣ ଆଜି ଆମ ଘରେ ଖାଇ ନିଅନ୍ତୁ।

(A) आप आज हमारे यहाँ भोजन कर लीजिए।

(B) आज आप हमारे यहाँ भोजन कर लिए हैं।

(C) आज आप हमारे यहाँ भोजन करेंगे?

(D) आप आज हमारे यहाँ भोजन करके देखिए।

42. उपन्यास 'चित्रलेखा' में सामंत मृत्यंजय किससे

अपनी पुत्री यशोधरा का विवाह करवाना चाहता था?

(A) कुमारगिरि

(B) बीजगुप्त

(C) रत्नांबर

(D) कृष्णादित्य

43. निम्नलिखित विकल्पों में से शुद्ध वर्तनी वाले शब्द

का चयन कीजिए -

(A) जयोत्सना

(B) ज्योत्सना

(C) ज्योत्स्ना

(D) जोत्स्ना

44. हे अभी बस कुछ है -

अगर बची है दूध.....।

'अकाल' कविता की ये पंक्तियाँ क्या व्यंजित करती हैं?

(A) बारिश होने वाली है।

(B) आशा और अदम्य जिजीविषा का भाव।

(C) दूब-दर्शन समृद्धि का सूचक है।

(D) खेतों में नमी का शेष होना।

45. 'वह तोड़ती पत्थर' कविता में मजदूर महिला को कहाँ देखा गया था?

(A) अहमदाबाद के पथ पर

(B) जहानाबाद के पथ पर

(C) मुरादाबाद के पथ पर

(D) इलाहाबाद के पथ पर

46. गद्य शिक्षण के अंतर्गत किस विकल्प का चयन नहीं किया जाएगा?

(A) नमक का दारोगा - मुंशी प्रेमचंद

(B) झूठा सच - यशपाल

(C) साकेत - मैथिलीशरण गुप्त

(D) शिरीष के फूल - हजारी प्रसाद द्विवेदी

47. किस इच्छा की पूर्ति के लिए बालकृष्ण कच्चा दूध पीने को तैयार हो जाते हैं?

(A) बलराम की तरह शक्तिशाली होने के लिए।

(B) बलराम की तरह गोरा होने के लिए।

(C) बलराम की तरह लंबे-घने बाल पाने के लिए।

(D) बलराम की तरह बड़े बनने के लिए।

48. 'बैर कोष का आचार या मुरब्बा है।' यह किसका कथन है?

- (A) आचार्य रामचंद्र शुक्ल
- (B) जयशंकर प्रसाद
- (C) मुंशी प्रेमचंद
- (D) हजारी प्रसाद द्विवेदी

120194

49. 'अब कछु माथ न चाहिअ मोरें। दीन दयाल अनुग्रह तोरें।।

फिरती बार मोहि जो देबा। स प्रसादु में सिर धरि लेबा।।'

प्रस्तुत चौपाई किस प्रसंग से है?

- (A) भरत-मिलाप प्रसंग
- (B) धनुष-भंग प्रसंग
- (C) पुष्प वाटिका प्रसंग
- (D) केवट प्रसंग

120194

120194

120194

50. उषा प्रियंवदा की कहानी 'वापसी' का मुख्य पात्र कौन है?

- (A) राजाधर बाबू
- (B) अमर बाबू
- (C) नरेंद्र बाबू
- (D) गनेशी बाबू

120194

51. 'पथ की पहचान' कविता के कर्ता हैं -

- (A) राम नरेश त्रिपाठी
- (B) हरिवंश राय बच्चन
- (C) भवानी प्रसाद मिश्र
- (D) सर्वेश्वर दयाल सक्सेना

120194

52. महाव और भीरू ने बुद्धिभा के दाह-संस्कार के लिए जमींदार से कितने रुपए की सहायता राशि प्राप्त की?

- (A) 2 रुपए
- (B) 3 रुपए
- (C) 4 रुपए
- (D) 5 रुपए

120194

53. 'कुरुक्षेत्र में महाभारत का युद्ध हुआ था।' - वाक्य में आए खाकित अंश का कारक चिह्न है -

- (A) कर्णकारक
- (B) कर्मकारक
- (C) कर्म कारक
- (D) अधिकरण कारक

120194

54. 'भोलाराम का जीव' पाठ में भोलाराम कहाँ का निवासी था?

- (A) इंदौर
- (B) हुजूरगढ़
- (C) जबलपुर
- (D) ग्वालियर

120194

55. निम्नलिखित विकल्पों में से 'चमू' का पर्यायवाची शब्द है -

- (A) से
- (B) चमड़ा
- (C) पर्वत
- (D) पूजास्थल

120194

56. 'भातृत्व' शब्द को जातिवाचक संज्ञा में बदलिए।

- (A) भासा
- (B) भाई
- (C) भातृज
- (D) भाता

120194

57. निम्नलिखित विकल्पों में किस विकल्प में हिंदी वर्णमाला के 'व' वर्ण का सही प्रयोग हुआ है -

- (A) तवा
- (B) अबिनाश
- (C) बकील
- (D) अपूर्बा

120194

58. महाविद्यालय में जब एक प्रोफेसर 'कामायनी' पढ़ा रहे होते हैं तो इस लंबी कविता को प्रेममता से पूरा करने के लिए काव्य शिक्षण के क्षेत्र में किस विधि को अपनाया जाना उचित है?

- (A) गीत विधि
- (B) व्याख्या विधि
- (C) खंडान्वय विधि
- (D) अभिनय विधि

120194

59. हिंदी में अनुवाद कीजिए -

ଗଲାବେଳେ ଏ ଚିଠିଟା ଡାକ ବାକ୍ସରେ ପକାଇ ଦେବ ।

- (A) जाने के दौरान ये पत्र लेटर बॉक्स में छोड़ देना।
- (B) तुम जाओगे तो ये पत्र लेटर बॉक्स में डाल देना।
- (C) जाते-जाते यह पत्र लेटर बॉक्स में डाल देना।
- (D) जाते वक्त यह पत्र लेटर बॉक्स में डाल देना।

120194

60. पाठ 'चौफ की दाका' किस कदु राय को उद्घाटित करती है?

- (A) प्राइवेट बिकरी में प्रमोशन की
- (B) मेहमान नवाजी की
- (C) पड़ोसियों की दखलअंदाजी
- (D) वृद्धों की दयनीय स्थिति

120194

61. निम्नलिखित विकल्पों में से गलत बहुवचन रूप है -

- (A) समाचार
- (B) प्राण
- (C) दर्शन
- (D) दीवार

120194

62. दिनकर मानते हैं कि भविष्य में युद्धों की संभावना से इनकार नहीं किया जा सकता, क्योंकि -

- (A) मनुष्य स्वभावतः युद्ध प्रिय होता है।
- (B) मनुष्य स्वार्थ और द्वेष की प्रवृत्ति है।
- (C) मनुष्य परिस्थितियों के आगे विवश है।
- (D) मनुष्य को विकास का मार्ग मानता है।

120194

63. लिखित रूप में 'अभ्यास' शब्द का उच्चारण 'अभ्यास' की तरह होता है। इस दृष्टि से 'अध्यापक' शब्द का उच्चारण रूप होगा -

- (A) अदध्यापक
- (B) अदध्यपक
- (C) अध्यापक
- (D) अधदयापक

120194

64. ईंट से ईंट बचाना ... द्वारा लोकगीतों का अर्थ व्यक्त

नीचे दिए गए विकल्पों में से चुनिए

(A) दीवारोपमा करना

(B) कठोर वाक्य बनाना

(C) तुलना कर देना

(D) शीघ्र-शरादा करना

65. आपाह का एक दिन नाटक में मल्लिक का

पात्राग्रहण किससे होता है?

(A) कालिदास

(B) दत्तल

(C) विलोम

(D) निक्षेप

66. 'नीकरानी' शब्द में किस प्रत्यय का प्रयोग हुआ है?

(A) रानी

(B) आनी

(C) नी

(D) ई

67. निम्नलिखित विकल्पों में से 'संयुक्त वाक्य' का चयन

कीजिए -

(A) उसने कहा कि कार्यालय बंद हो गया।

(B) पुलिस को देखते ही चोर भाग गया।

(C) सुधीर दिनेश और राज दिल्ली गए हैं।

(D) आज गुरुवार है, इसलिए बाजार बंद रहेगा।

68. कृष्ण के अनुवाद कीजिए -

एक पोस्टमास्टर ने मेरी कोई डाक लाई है क्या?

उत्तर दीजिए

(A) क्या पोस्टमास्टर ने मेरी कोई डाक लाई है?

(B) पोस्टमास्टर ने मेरी कोई डाक लाई है क्या?

(C) क्या पोस्टमास्टर के पास मेरी कोई डाक है क्या?

(D) पोस्टमास्टर के द्वारा मेरी कोई डाक लाई गई है?

69. रेखाचित्र रजिया में रजिया के शौहर का क्या नाम

है?

(A) सुलेमान

(B) हसन

(C) आबिद

(D) अनवर

70. 'गायक' का सही संधि विच्छेद है -

(A) गा + अक

(B) गा + क

(C) गै + अक

(D) गै + यक

71. निम्नलिखित किस दोहे से समय के सदुपयोग की

महत्ता का बोध होता है?

(A) साधु ऐसा चाहिए जैसा....

(B) कस्तूरी कुंडलि बसे....

(C) काल करे सो आज कर.....

(D) माटी कहे कुम्हार से.....

72. 'संकलनत्रय' किस समास का उदाहरण है?

- (A) द्वंद्व
- (B) द्विगु
- (C) कर्मधारय
- (D) तत्पुरुष

120194

73. नागार्जुन ने अपनी कविता 'बहुत पत्तियों के बाद' में क्या जी भरकर खाया था?

- (A) तालमखाना
- (B) तोतफली आम
- (C) ताड़ फल
- (D) रावा का गीला गुड़

120194

74. हिंदी में अनुवाद कीजिए -

ମୋର କେବଳ ଗିଲାସେ ଥଣ୍ଡା ପାଣି ଦରକାର ।

- (A) मुझे एक गिलास ठंडा पानी चाहिए।
- (B) मेरे को एक गिलास ठंडा पानी चाहिए।
- (C) मैं तो सिर्फ एक गिलास ठंडा पानी लूँगा/लूँगी।
- (D) मैं तो सिर्फ ठंडे पानी को एक गिलास लूँगा/लूँगी।

120194

75. बालमुकुंद गुप्त की रचना 'बनाम लॉर्ड कर्जन' का उद्देश्य है -

- (A) दिल्ली दरबार के बारे में बताना।
- (B) बालक शिवशंभु की बुलबुलों की बाह्य दर्शाना।
- (C) बंग-भंग के बारे में बताना।
- (D) लॉर्ड कर्जन को कर्तव्यों के प्रति सचेत करना।

120194

76. 'शोक भगाना' के लिए सही मुहावरा दिए गए विकल्पों में से छोटिए -

- (A) सिर धुलाना
- (B) सिर झुलाना
- (C) सिर खजलाना
- (D) सिर धुनना

120194

77. 'इस वर्ष सौ सेंटीमीटर वर्षा होगी।' वाक्य में विशेषण के किस भेद का प्रयोग हुआ है?

- (A) गुणवाचक विशेषण
- (B) संख्यावाचक विशेषण
- (C) परिमाणवाचक विशेषण
- (D) सार्वनामिक विशेषण

120194

78. 'पुरुषोत्तम' में प्रयुक्त संधि का नाम है -

- (A) गुण संधि
- (B) यण संधि
- (C) अया संधि
- (D) वृद्धि संधि

120194

79. 'हिमाद्रि तुंग शृंग से' - कविता जयशंकर प्रसाद के किस नाटक में है?

- (A) चंद्रगुप्त
- (B) स्कंदगुप्त
- (C) ध्रुवस्वामिनी
- (D) राज्यश्री

120194

80. जैनेंद्र कुमार की 'माफी' कहानी में कालिंदीधर का कौन है?

- (A) सुनयन का पति
(B) एक देशोद्धारक
(C) रफीगंज का बड़ा व्यापारी
(D) विकल्प 'ए' और 'बी' दोनों

120194

81. 'कनक कनक तै सौगुनी मादकता अधिकाय' में कनकद्वय का अर्थ है -

- (A) कनक - धतूरा, कनक - स्वर्ण
(B) कनक - कोठी, कनक - कन्या
(C) कनक - सोमरस, कनक - सिंहासन
(D) कनक - आभूषण, कनक - देवी

120194

82. "माली आवत देखि के, कलिया करै पुकार।

फूली-फूली चुनि गई, कालि हमारी बार।।

यह दोहा किसकी कृति है?

- (A) कबीरदास
(B) सूरदास
(C) तुलसीदास
(D) बिहारी

120194

83. शिक्षण विधि में व्याकरण का कोई पाठ पढ़ाते समय जब एक शिक्षक छात्रों के सम्मुख अनेक उदाहरण रखता है और उन उदाहरणों के आधार पर किसी निष्कर्ष पर पहुँचता है, तो इस विधि को..... कहते हैं।

- (A) आगमन विधि
(B) निगमन विधि
(C) परीक्षण विधि
(D) सूत्र विधि

120194

84. निम्नलिखित विकल्पों में से 'युवराज' शब्द का र-श्रीलिंग शब्द छाँटिए -

- (A) युवराज
(B) युवराज
(C) युवराज
(D) युविका

120194

85. 'रचित संजय की पतंग उड़ता है।' इस वाक्य में क्रिया का कौन सा भेद है?

- (A) सक्रिय क्रिया
(B) अव्यय क्रिया
(C) सहायक क्रिया
(D) प्रेरणार्थक क्रिया

120194

86. कविता 'झाँसी की रानी' में किस गवर्नर जनरल का जिक्र आया है?

- (A) विक्टोरिया बैटिक
(B) वॉल्टेरेस्टिंग्स
(C) कॉर्नोवॉलिस
(D) डलहौजी

120194

87. 'प्रथम स्मि का आना रंगिणि! तूने कैसे पहचाना?' पंक्ति में 'तूने' किसके लिए आया है?

- (A) पुजारिन
(B) वृद्धि
(C) पुष्प
(D) चिड़िया

120194

88. 'अथ' का सही विलोम शब्द निम्नलिखित विकल्पों में से चुनिए -

- (A) मध्य
- (B) वक्र
- (C) संपूर्ण
- (D) इति

120194

89. 'वह पढ़ चुका होगा।' यह वाक्य वर्तमान काल के किस भेद में है?

- (A) पूर्ण वर्तमान
- (B) तात्कालिक वर्तमान
- (C) संदिग्ध वर्तमान
- (D) संभाव्य वर्तमान

120194

90. 'प्रायश्चित' पाठ में पंडित जी ने बिल्ली की हत्या पर किस नरक के विधान की बात कही थी?

- (A) कुंभीपाक
- (B) रौरव
- (C) शीतस्तप
- (D) कालसूत्र

120194

91. 'अष्टावक्र' किसकी रचना है?

- (A) विष्णु प्रभाकर
- (B) भीष्म साहनी
- (C) हजारी प्रसाद द्विवेदी
- (D) रामवृक्ष बेनीपुरी

120194

92. महादेवी वर्मा की किस रचना में 'गौरा' रेखाचित्र संकलित है?

- (A) स्मृति की रेखाएँ
- (B) मेरा परिवार
- (C) नीरजा
- (D) दीपशिखा

120194

93. 'आपका बच्चा' उपन्यास में बंटी की माँ शकुन है।

- (A) प्रतिष्ठित कॉलेज की प्रिंसिपल
- (B) किसी कंपनी में मैनेजिंग डिरेक्टर
- (C) सरकारी अस्पताल में डॉक्टर
- (D) सचिवालय में क्लर्क

120194

94. "कहत, न रीझत, खिझत, मिलत, खिलत, लजियात।

भरे भौन में करत हैं नैननु हीं सब बात।।"

इस दोहे से जुड़ा/जुड़े कौनसा/से कथन सही है/हैं?

- (A) क्रियाओं की संख्या अधिक है।
- (B) यह बिहारीलाल का दोहा है।
- (C) यह अर्द्धसम मात्रिक छंद है।
- (D) सभी विकल्प सही हैं।

120194

95. 'वर्त्य ध्वनि' का निम्नलिखित विकल्पों में से कौन-सा सही उदाहरण है?

- (A) र
- (B) य
- (C) म
- (D) च

120194

96. निर्गुन कौन देस को बारी?

मधुकरा हंसि समुझाय, सौह है बुझति, सौच, न
हौसी।।

इस पद में कौन, किससे राबाल कर रहा है?

- (A) उदधव कृष्ण से
(B) गोपियाँ कृष्ण से
(C) गोपियाँ उदधव से
(D) कृष्ण माता यशोदा से

97. 'पुरस्कार' कहानी के आधार पर सुमेलित विकल्प
को चुनिए।

- (A) मगध का राजकुमार - वीर सिंह मित्र
(B) मगध जनपद की राजधानी - श्रावस्ती
(C) कोशल की कृषक कन्या - धुलिका
(D) कोशल के नरेश - अरुण

98. हिंदी में अनुवाद कीजिए -

ଢେଉଢେଉ କ୍ରୀମ-ପାଲିଶ କରି ଖୁବ ଚମକାଇ ଦିଅ ।

- (A) क्रीम-पॉलिश करते जूतों पर चमक लगा दो।
(B) जूतों पर क्रीम-पॉलिश करके खूब चमका दो।
(C) क्रीम-पॉलिश के द्वारा जूतों को चमकाओ।
(D) जूते में क्रीम-पॉलिश लगाओ और खूब
चमकाओ।

दिए गए अनुच्छेद को पढ़कर पूछे गए प्रश्नों के
उत्तर विकल्पों में से चुनिए :

आज 'वसुधैव कुटुम्बकम्' की बढ़ती प्रासंगिकता और
आवश्यकता ने भारतीय संस्कृति और साहित्य की
ओर भी विश्व का ध्यान आकृष्ट करने का काम
किया है। क्योंकि यह विचार भारतीय दर्शन को
वैश्विक स्तर पर सशक्त बनाने के साथ विश्व को
भी बंधुत्व की भावना से ओत-प्रोत कर रहा है और
यही नूतन रूप में वैश्वीकरण है। जिस दिन पृथ्वी
के सभी लोग समस्त भेदभाव भुलाकर एक परिवार
की तरह आचरण करने लगेंगे, उसी दिन सच्ची
मानवता का उदय होगा।

99. वर्तमान समय में 'वसुधैव कुटुम्बकम्' की प्रासंगिकता
क्यों बढ़ रही है?

- (A) लोगों के बीच बढ़ते पारस्परिक भेदभाव के
कारण
(B) पृथ्वी के अलग-अलग देशों में बँट जाने के
कारण
(C) भारतीय संस्कृति का अभिन्न अंग होने के कारण
(D) भारतीय दर्शन और अध्यात्म में इसका उल्लेख
होने के कारण

100. सच्ची मानवता का उदय कब होगा?

- (A) जब वैश्वीकरण का विकास होगा।
(B) जब कोशल का विकास होगा।
(C) जब व्यावसायिक दृष्टिकोण होगा।
(D) जब बंधुत्व की भावना से विश्व-कल्याण होगा।

C - SECTION - IV
COMPULSORY FOR ALL STREAMS
CHILD DEVELOPMENT, PEDAGOGY, SCHOOL MANAGEMENT AND EVALUATION

101. Which of the following is not coming under the uses of observation in assessment?

(A) It is used to study interpersonal relationship in case of shy and exceptional children.

(B) It is used to study and record actual pupil's behaviour in the natural environment.

(C) It is used in ascertaining the general trend of opinion of a group.

(D) It can be utilised for the purpose of observation of a single individual pupil or group of pupils.

102. Which is not a factor of democratic management?

(A) Cooperation

(B) Coordination

(C) Integration

(D) Imposition

103. Which of the following is both qualitative and quantitative?

(A) Observation

(B) Experimentation

(C) Study

(D) Evaluation

104. Pedagogy is a science of -

(A) Teaching

(B) Learning

(C) Acting

(D) Analysing

105. Which of the following is a demerit of observation?

(A) More reliable

(B) More searching

(C) Time consuming

(D) Very flexible

106. Who was the propounder of multiple theory of intelligence?

(A) Spearman
 (B) Guilford
 (C) Gardner
 (D) Thomson

120194

107. Which is not associated with intellectual development?

(A) Memorization
 (B) Concept formation
 (C) Observation
 (D) Socialisation

120194

108. Concept formation primarily relates to -

(A) Cognitive development
 (B) Conative development
 (C) Psycho-motor development
 (D) Affective development

120194

109. Which is not the principle of growth?

(A) Growth is gradual
 (B) Growth is quantitative
 (C) The rate of growth is not even.
 (D) Growth follows a pattern

120194

110. If I.Q. of a person is 150 and Mental Age is 30, then what is the value of chronological Age?

- (A) 10
 (B) 20
 (C) 30
 (D) 40

120194

$IQ = \frac{MA}{CA} \times 100$
 $150 = \frac{30}{CA} \times 100$
 $150 \times CA = 3000$
 $CA = \frac{3000}{150} = 20$

111. Total number of members in School Management & Development Committee are.

(A) 15
 (B) 16
 (C) 17
 (D) 18

120194

SMDC

112. Which of the following is related to learner's handwriting?

(A) Family
 (B) Society
 (C) Environment
 (D) Maturation

120194

113. Who is more active in critical pedagogy?

(A) Teacher
 (B) Learner
 (C) Parents
 (D) Society

120194

114. The basic purpose of school management is to help -

- (A) Teachers in improving method
- (B) Teachers in understanding pupil
- (C) Teachers in dealing pupil
- (D) Children learn more effectively

115. When did multilingual education start in our state?

- (A) 2005-2006
- (B) 2006-2007
- (C) 2007-2008
- (D) 2008-2009

116. According to Piaget, the pre-operational stage coincides with -

- (A) Pre-childhood stage
- (B) Early childhood stage
- (C) Late childhood stage
- (D) Adolescence stage

117. By which method of assessment, the weakness of a learner can be identified?

- (A) Continuous
- (B) Diagnostic
- (C) Summative
- (D) Formative

118. In India, the school administration should be -

- (A) Democratic
- (B) Autocratic
- (C) Bureaucratic
- (D) Idealistic

119. Which type of motivation is related to reward?

- (A) Extrinsic
- (B) Intrinsic
- (C) Biological
- (D) Internal

120. Which one is an example of human resource management?

- (A) Teacher
- (B) Library
- (C) Classroom
- (D) Playground

121. Innate theory was developed by -

- (A) Noam Chomsky
- (B) Erikson
- (C) Kohlberg
- (D) Vygotsky

122. Which of the following is one of the foremost requisite of a good administrator?

- (A) Confidence
- (B) Power
- (C) Chair
- (D) Wealth

120194

123. Which is not related with the objectives of motives?

- (A) To energize the behaviour
- (B) To stabilize the behaviour
- (C) To stimulate the behaviour
- (D) To activate the behaviour

120194

124. Which one is not a component of educational management?

- (A) Educational Planning
- (B) Educational Guidance
- (C) Educational Administration
- (D) Educational Supervision

120194

125. In which situation the learner constructs his/her own knowledge?

- (A) Teacher-centred
- (B) Learner-centred
- (C) Learning -control
- (D) Subject-control

120194

126. Which one is the first phase of a learning sequence?

- (A) Maturation
- (B) Motivation
- (C) Interest
- (D) Action

120194

127. Which method of evaluation is effective for both Curricular and Co-curricular achievements?

- (A) Formative
- (B) Comprehensive
- (C) Diagnostic
- (D) Aptitude

120194

128. Which one is not a tool of observation?

- (A) Rating scale
- (B) Check list
- (C) Achievement test
- (D) Anecdotal record

120194

129. Which one is the internal condition of learning?

- (A) Contiguity
- (B) Practice
- (C) Discrimination
- (D) Entering behaviour

120194

130. Which method is more effective for self-assessment?

- (A) Observation
- (B) Assignment
- (C) Portfolio
- (D) Rubrics

120194

131. "A project is a problematic act carried to completion in its natural setting." - Who said it?

- (A) Kilpatrick
- (B) Stevenson
- (C) Erikson
- (D) Stenberg

120194

120194

132. In which step difficulty value and discriminating power of the test items are determined?

- (A) Try-out
- (B) Planning
- (C) Preparing
- (D) Organising

120194

133. Name the first psychologist who defined the Mental Age -

- (A) J.P. Guilford
- (B) L.L. Thurstone
- (C) Gagne
- (D) Alfred Binet

120194

134. What is the sequence of preparing a project?

- (A) Choosing, Planning, Executing & Evaluating
- (B) Planning, Choosing, Executing & Evaluating
- (C) Executing, Evaluating, Choosing & Planning
- (D) Evaluating, Choosing, Planning & Executing

120194

120194

135. Maturation is -

- (A) Psychological Process
- (B) Mental Process
- (C) Learning Process
- (D) Biological Process

120194

136. Who was the propounder of social constructivism?
- (A) Vygotsky
(B) Jean Piaget
(C) Noam Chomsky
(D) Kohlberg
137. Development proceeding in the direction of longitudinal axis (Head to Foot) is called as -
- (A) Cephalo-caudal tendency of development
(B) Proximodistal tendency of development
(C) Spiral tendency of development
(D) None of the above
138. Which method is different from the other three in assessment point of view?
- (A) Field work
(B) Group work
(C) Project work
(D) Classroom Demonstration
139. Instinct of constructiveness is associated with which type of emotion?
- (A) Distress
(B) Feeling of creativeness
(C) Fear
(D) Negative self-feeling

140. Which type of observation technique is?
- (A) Objective
(B) Subjective
(C) Diagnostic
(D) Preventive
141. The quality education of a school management mainly depends upon -
- (A) Infrastructural facilities
(B) Teaching - learning approach
(C) Tutorial and attractive class
(D) Classroom and laboratories
142. According to Thurstone's approach intelligence comprises how many types of mental abilities?
- (A) 07
(B) 09
(C) 10
(D) 12
143. In which test raw scores are directly interpreted?
- (A) Standardised test
(B) Objective test
(C) Teacher-made test
(D) Objective based test

144. Progressive change in quality composition

and character is called -

- (A) Growth
- (B) Development
- (C) Progress
- (D) All the above

120194

145. Social development during adolescence

include -

- (A) Fear and Shame
- (B) Adult-like behaviour
- (C) Restlessness
- (D) Imagination

120194

120194

146. Lecture-method is generally called as -

- (A) Learner-centred
- (B) Child-centred
- (C) Activity-centred
- (D) Teacher-centred

120194

147. Number of Teachers to be nominated to SMC

is -

- (A) 01
- (B) 02
- (C) 03
- (D) 04

120194

148. Which principle is not associated with growth and development?

- (A) Principle of continuity
- (B) Principle of contiguity
- (C) Principle of integration
- (D) Principle of segregation

120194

149. Which of the following are only visual aids?

- (A) Blackboard, Charts, Flash-cards
- (B) Blackboard, Radio, Television
- (C) Blackboard, Display board, Radio
- (D) Black-board, Tape-recorder, Projector

120194

150. Cognitive constructivism does not depend on-

- (A) Experience of the child
- (B) Environment of the child
- (C) Concept of the child
- (D) Inquisitiveness of the child

120194

